

Leto XX. Stev. 296
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. // Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1931 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
EDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

POTOVANJE PREDSEDNIKA REPUBLIKE MARSALA TITA

PROGRAM OBISKA V INDIJI

Državniški razgovori v New Delhiju — Potovanje po indijskih deželah — Obisk v Burmi

New Delhi, 13. dec. (Tanjug). Indijsko zunanje ministrstvo je sestavilo okvirni program bivanja predsednika republike Tita v Indiji.

Dne 18. decembra v popoldnih urah bodo predsedniku Titu priredili svečan sprejem na železniški postaji v New Delhiju, kamor bo s svojim spremstvom prispel s posebnim vlakom. Visoke jugoslovanske goste bodo med drugim sprejeli predsednik indijske republike Prasad, predsednik indijske vlade Nehru, predstavniki indijske javnega življenja in diplomatski zbor. Prvi dan bivanja bo izpolnjen z medsebojnimi obiski obeh predsednikov in z obiskom ministrskega predsednika Nehruja pri predsedniku Titu. Istega dne zvečer bo imel jugoslovanski predsednik skupaj z najbližjim spremstvom intimno večerjo z ministrskim predsednikom Nehrujem.

Priprave v Burmi

New Delhi, 13. dec. (Tanjug). Burmanska radijska postaja bo začela v kratkem objavljati posebni jugoslovanski program. Petnajst oddaj bo posvečenih predavanjem o Jugoslaviji, o predsedniku Titu, o vojski, mladini in o jugoslovanski kulturi. Postaja pripravlja tudi posebne oddaje za beograjsko radijsko postajo, posvečene Burmi.

Indijski delovni ljudje pozdravljajo predsednika Tita in mu pripravljajo navdušen sprejem

New Delhi, 13. dec. (Tanjug). Mnoga pisma in sporočila ministrstvu za zunanje zadeve pričajo o velikem zanimanju indijske javnosti za obisk predsednika republike Tita. «Iz časnikov smo zvedeli,» piše sindikat bombajskih pristaniških delavcev in šoferjev v pismu, poslanem jugoslovanskemu veleposlanstvu, »da bo predsednik Tito kmalu prispel. Člani našega sindikata bi radi neposredno izrazili spoštovanje predsedniku Titu, na katerega so posebno ponosni kot na občudovanja vrednega delavca. Mi bi radi izpričali z dobrodoščilo, ki jo bomo priredili, ko prispje Tito v Bombay.»

Zveza delavcev industrije svila iz Majsove je poslala ministrstvu za zunanje zadeve, naj bi ji omogočilo izročiti predsedniku Titu ob njegovem prihodu posebno poslanico. «Smatramo za izredno čast,» je rečeno v poslanici, »da nam je omogočeno pozdraviti Vas v naši državi Majso, znani po industriji svile in naravnih lepotah. Sprejmite v imenu napredne mladine Majsove, njenih delavcev, kmetov in drugih pre-

ATLANTSKI TEDEN V PARIZU

Začel se je s sejo vojaškega odbora Atlantske zveze — Vprašanja oborožitve evropskih kontingentov naj reši svet zunanjih ministrov zveze

Pariz, 13. dec. (Tanjug). — Davi se je sestel stalni vojaški odbor Atlantske zveze. Tako se je začel v Parizu pomemben teden diplomatske dejavnosti zahodnih držav. Palača Chaillot, kjer se je tudi vojaški odbor sestajal, bo središče te dejavnosti, v kateri bo sodelovalo 42 ministrov in več vojaških strokovnjakov v

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Stanje dne 13. decembra 1954 ob 71
Poročje nizkega zračnega pritiska
nad južno Italijo se je še poglobilo.
Njegove frontalne motnje, ki poteka-
jo preko naših krajev proti Poljski
vzhodu, se pomikajo počasi proti
zahodu. Dopolodne pa je naše kraje
zati nekaj hladnejši zrak, tako da
je snežilo v višini nad 700 m. Nove
atlantske frontalne motnje so zajele
zahodno obalo Francije, z njimi pa
soteka v zahodno Evropo toplejši
zrak.
Dopolodne je bilo po vsej Jugo-
slaviji oblačno s padavinami v za-
hodnem delu, ob Jadranu in v Makedo-
nem delu. Temperatura je bila ob 10 v
Celziju, v vzhodnem delu ter ob se-
vernem Jadranu med 9 in 13 stopinj
Celzija, ob južnem Jadranu pa do
15 stopinj Celzija.
Ponoči je padlo v Sloveniji od 3
do 10 mm padavin.

Vremenska napoved za torek, dne
14. decembra. Spreva hladno, spremen-
ljivo oblačno, v nižinah megleno
vreme. Nato pobožaste in pozneje po-
stane padavine. Temperatura se bo
povišala in bo ponoči med -5 in +2,
dopoludne med 3 in 8 stopinj. Na Pri-
morjem burja.

delhijske univerze. Zvečer bo predsednik indijske republike Prasad priredil svečano večerjo.

Dne 21. decembra bo maršal Tito obiskal indijski parlament. Istega dne bo jugoslovanski veleposlanik v New Delhiju priredil sprejem, zvečer pa bo ministrski predsednik Nehru na čast jugoslovanskega predsednika priredil večerjo.

Po vrnitvi iz Burme bo predsednik Tito s svojim spremstvom obiskal indijski državi Madras in Majso ter nekatere južne indijske pokrajine.

Vojaška parada, obisk delhijskih zgodovinskih spomenikov, svečana prireditev na čast predsedniku Titu in nadaljnji sestanej jugoslovanskega predsednika z Nehrujem so določeni za 22. december. Naslednje dni bodo maršal Tito in njegovo spremstvo obiskali naslednje kraje: Bakranagal, Simlo, Citarandjan, Gvalior, Agro, Danau, Benares, Sindži, Dardajeling in Kalkuto, kjer se bo predsednik republike pred odhodom v Burmo sestel z indijskim ministrskim predsednikom.

Beograd, 13. dec. (Tanjug). V Beogradu je prispevala skupina predstavnikov italijanskih industrijskih podjetij, združenih v organizaciji »Fin-Meccanica«. Vodil jih predsednik »Ansaldo« prof. Mantuani. Med svojim obiskom v Jugoslaviji bodo navezali stike z jugoslovanskimi gospodarstveniki, ter sklenili vrsto poslovnih pogodb.

Med mnogimi pozdravi, ki jih je prejelo dopisništvo »Tanjuga«, se zlasti odlikuje pismo Združenja novinarjev v Candžoru. Indijski novinarji pravijo, da bi zelo radi osebno pozdravili predsednika Tita. Če pa jim to ne bo omogočeno, prosijo dopisništvo »Tanjuga«, naj sporoči jugoslovanskemu voditelju in jugoslovanskemu narodom njihove tople pozdrave in dobrodoščilo.

Italijanski industrijci v Beogradu

Beograd, 13. dec. (Tanjug). V Beogradu je prispevala skupina predstavnikov italijanskih industrijskih podjetij, združenih v organizaciji »Fin-Meccanica«. Vodil jih predsednik »Ansaldo« prof. Mantuani. Med svojim obiskom v Jugoslaviji bodo navezali stike z jugoslovanskimi gospodarstveniki, ter sklenili vrsto poslovnih pogodb.

NA PRAGU OBISKA PREDSEDNIKA TITA V INDIJI

Stične točke v politiki Jugoslavije in Indije

«Times of India» o neodvisni politiki obeh dežel nasproti Zahodu in Vzhodu

New Delhi, 13. dec. (Tanjug). Razgovori predsednika republike Tita in visokih jugoslovanskih državnih funkcionarjev v Delhiju, ki jim bodo, sodeč po programu, posvetili precej časa, zbujajo čedalje večje zanimanje indijskih političnih krogov. »Times of India« se sklicuje na dobro obveščene kroge in pravi, da bodo prav tako kakor sam obisk pokazali, da se nazori Jugosla-

vije in Indije o mednarodnih problemih ujemajo. »V načrtu ni sklenitev nobenega formalnega sporazuma,« ugotavlja časnik, »toda predsednik Tito in ministri predsednik Nehru, ki bo sta imela več važnih sestankov, posvečenih političnim razgovorom, bosta nedvomno analizirala sedanji mednarodni položaj in na podlagi tega sklenila, kako bi se dalo najbolje prispevati k omiljenju napetosti v Evropi in Aziji, kako poglobiti mednarodno sodelovanje in ohraniti mir.«

»Politični opazovalci v Delhiju,« ugotavlja list, »so z zadovoljstvom sprejeli izjavo predsednika Tita o vlogi Indije v mednarodnih stikih in njenih naporih za gospodarsko osamosvojitve. Obisk, ki bo trajal nad dva tedna, v katerih se bo jugoslovanski predsednik neposredno seznanil z gospodarskim razvojem Indije, bo samo utrdil že dobljeni vtis. Indija ceni stališče Jugoslavije v Evropi. Sporazum z Italijo o Trstu je napravil v Delhiju zelo dober vtis in pomeni po tukajšnji sodbi ureditev enega najbolj perečih evropskih vprašanj.« V Indiji, ki se ni hotela pridružiti paktu o Južno-vzhodni Aziji, so ugodno sprejeli vest, da se Jugoslavija na drugi strani ni pridružila Atlantski zvezi, kot organizaciji, ki se v svoji politiki čedalje bolj ravna po načelih boja proti komunizmu na splošno. Končno časnik ugotavlja, da je »za Delhi posebno važna predsednikova sodba, da pomeni spremenjeno stališče Moskve nasproti Beogradu pozitiven izraz želje, da bi ohranili mir.«

V parlamentarnih krogih poudarjajo v zvezi s političnim pomenom obiska važnost nedavne izjave predsednika Tita o možnosti sodelovanja med deželami z različnimi političnimi sistemi. Poudarjajo tudi pomen izjave, naj postane sožitje temelj mednarodnega sodelovanja. Tu pravi, da je jugoslovanski predsednik s tem poudaril vero v tisto, kar tudi Indija trdno veruje: v možnost in pravilnost sožitja.

Parlamentarni krogi pričakujejo, da bodo jugoslovanski dr-

Indijska vojna mornarica bo priredila na čast predsedniku Titu pred njegovim odhodom parado. Razen podrobnosti, ki jih določa okvirni program, se bo predsednik Tito udeležil tudi sprejemov, ki jih bodo njemu na čast priredile razne politične in druge organizacije kakor tudi osebnosti indijskega javnega življenja.

DELO GOSPODARSKIH ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Zadostne materialne rezerve bodo preprečile presenečenja na trgu

Tovariš Edvard Kardelj je govoril v razpravi o letošnjem porastu cen

Včeraj je Odbor za gospodarstvo Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ začel načelno razpravo o osnutku družbenega plana za 1955. Sinočnje seje se je udeležil tudi tovariš Edvard Kardelj. Poslanci so razpravljali o prvem delu plana, v katerem so podatki o izpolnitvi plana za leto 1954. V središču pozornosti prvega dela razprave je bil letošnji položaj na trgu.

Ljudski poslanec Blažo Djurič je začel razpravo o trgu s pripombo, da v vrsti činiteljev, ki so privedli do naraščanja cen, po njegovem mnenju v planu ni videti tistih, ki so najbolj bistveni in najvažnejši. Na to pripombo je odgovoril tovariš Dobrovoje Radosavljevič. Poudaril je, da je bil plan za 1954 izdelan na podlagi domnev, da bo plačilna bilanca v letošnjem letu ugodnejša, da bodo devizni tečajji stabilnejši, da se bo proizvodnja normalno razvijala itd. Toda te domneve se

niso uresničile, kar je privedlo do motenj na trgu in do naraščanja cen. Direktor Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje Sergej Kraigher je poudaril bistvene momente, ki so privedli do motenj na trgu in do naraščanja cen.

Prvi moment, ki je vplival na naraščanje cen, je v tem, da smo mi v planu prikazali, da bomo lahko z mnogo manjšim spodbujanjem izvoza dosegli večji priliv deviz, kot smo ga dosegli. Iz raz-

ŠE 700 MILJ DO BOMBAYA

Na »Galebu«, 13. dec. (Tanjug). Potovanje predsednika Tita na »Galebu« se bliža koncu. Danes, štirinajstega dne, odkar je zapustil Reko, je bil »Galeb« le še slabih 700 morskih milj oddaljen od Bombayskega zaliva.

Vreme danes ni bilo tako lepo kot včeraj. Člani predsednikovega spremstva so se ukvarjali z vrsto nujnih poslov v zvezi z bližnjimi srečanji, ki bodo prispevek k nadaljnji utrditvi prijateljskih stikov med dvema deželama in h krepitevi miru na svetu.

Predsednik Tito, veder in dobro razpoložen, je preživel skoro ves dopoldan na zgornji palubi ladje z Aleksandrom Rankovičem in Kočo Popovičem.

Z »Galeba« so imeli tudi obširne razgovore o vremenških razmerah v posameznih krajih in pokrajinah Indije, ki jih bo predsednik obiskal. Dokončno je bil določen tudi program bivanja. Le-ta je zelo bogat tako s političnimi srečanji z indijskimi voditelji, kakor tudi s potovanji v najzanimivejše in najlepše kraje širne Indije.

nih objektivnih razlogov v prvih štirih, petih mesecih, se je položaj poslabšal, tako da je bil priliv deviz veliko manjši, kot smo bili predvideli. Prav tako so bili devizni tečajji višji, kot je bilo predvideno. Zaradi slabega pridelka koruze smo morali ubrati drugo pot, pot večjega spodbujanja izvoza industrijskih izdelkov, kar je povzročilo tudi večji pritisk na notranji trg.

Drugi moment, ki je privedel do naraščanja cen, je nerealna presoja izpolnitve osnovne investicijske izgradnje. Zaradi nepopolnih podatkov o izgradnji v letu 1953 se je letos pokazalo, da so bile vsote, predvidene v letošnjem planu investicijske izgradnje, nezadostne za dograditev teh objektov. Zato smo, potem ko je bil plan že sprejet, te zneske povečali, kar je povzročilo večje povpraševanje in skok cen investicijskega materiala.

Tovariš Kraigher se je potem dotaknil ostalih momentov, ki so negativno vplivali na gibanje cen na trgu. Ti so: slab pridelok zaradi suše, neurejen in nedovršen kreditni sistem itd., kakor tudi nekatere subjektivne pomanjkljivosti.

Ljudski poslanec Radivoj Davidović je poudaril činitelje, ki jih je treba upoštevati pri obravnavanju naraščanja cen, kot so kolebanja v proizvodnji, metodologija planiranja, se pravi izračunavanje vrednosti družbenega

(Nadaljevanje na 2. strani).

Poljski veleposlanik pri Edvardu Kardelju

Beograd, 13. dec. (Tanjug). Danes opoldne je vršilec dolžnosti predsednika republike Edvard Kardelj sprejel v Belem dvoru novega poljskega veleposlanika v Jugoslaviji Henryka Grochulskega, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma. Izročiti poverilnic so prisostvovali vršilec dolžnosti državnega tajnika za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, šef protokola predsednika republike dr. Sloven Smodlaka, svetnik veleposlanstva Sigmund Pietrusinski ter prvi tajnik veleposlanstva Wladislaw Lewandowski.

DELOVNI NAČRT in proračun Donavske komisije za prihodnje leto sta bila včeraj odobrena

Budimpešta, 13. dec. (Tanjug). Danes je bila tretja plenarna seja Donavske komisije. Plenum je sprejel poročilo delovne skupine za finančna vprašanja in proračun komisije za leto 1955, ki ga je predlagal tajnik Donavske komisije Dragoje Djurić. Proračun za prihodnje leto znaša nekaj več ko 1,2 milijona rubljev in se sestoji iz enakih prispevkov včlanjenih držav ter neizkoriščenih proračunskih sredstev za l. 1954.

Plenum je sprejel tudi poročilo o vprašanju dopolnitve osnovnih določil o plovi po Donavi. To vprašanje bo podrobno obravnavala delovna skupina.

Nato je bil prebran osnutek pravilnika o pravicah in dolžnostih uslužbencev tajništva in služb Donavske komisije. Plenum ni o tem vprašanju podrobno razpravljajal, ker bo osnutek in dopolnilne predloge jugoslov-

ške in nekaterih drugih delegacij proučila redakcijska komisija, ki se bo jutri sestala. Današnja plenarna seja je bila zaključena s sprejemom delovnega načrta Donavske komisije za leto 1955, ki ga je predložil jugoslovanski delegat Dragoje Djurić kot tajnik komisije. Delovni načrt za prihodnje leto določa izdajo plovnih zemljevidov in kažipotov za posamezne sektorje Donave, izdajo hidrološkega letopisa in 53 sinoptičnih zemljevidov. Važna je tudi izdelava načrta velikih del na Donavi v prihodnjih 5 do 7 letih. Komisija bo prihodnje leto izdala tudi zbornik vseh zakonskih predpisov podonavskih držav, ki se tičejo plovlbe po Donavi.

Delovni načrt in delo, ki ga mora opraviti upravni aparat komisije v prihodnjem letu, so na plenarni seji ocenili za koristna za zboljšanje plovlbe po Donavi.

E. Kardelj o vzrokih letošnjega porasta cen

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvoda in metodologija razdelitve družbenega dohodka.

Ljudski poslanec Cvetković je govoril o negativnem vplivu obratnih kreditov, o poskusih administrativnega zniževanja cen in predlagal, naj bi vnesli v plan nekatere nove podatke.

Nato je spregovoril tovariš Edvard Kardelj:

— Strinjam se z vsemi tovariši o tem, da je bilo planiranje nizkih cen v začetku tega leta nerealno. Mislim pa, da je treba to vprašanje »nerealnosti« gledati v določnem smislu nekako v zgodovinski perspektivi. Res, da je rezultat pokazal, da je bilo planiranje nizkih cen nerealno, to je, da smo bili presenečeni. Jaz pa nisem prepričan, da če bomo tako šibki z rezervami, vzlic vsem predvidenim ukrepom ne bomo spet doživeli podobna presenečenja. Prihodnje leto se recimo utegne pripetiti, da se bodo, če bomo imeli dobro žetev, izkazale sedanje planirane višje cene

spet kot nerealne, se pravi, da bodo dejanske cene nižje. Ponovno bomo govorili o tem, da so cene nerealno planirane. Tukaj smo omenili, da je eden izmed poglavitnih vzrokov za to glavni vzrok v tem, da so cene narastle, v metodologiji planiranja. Mislim, da je to samo delno točno. Mislim, da je treba tu ločiti dve vprašanji. Prvo vprašanje je, zakaj smo nerealno planirali cene, drugo pa, zakaj je prav v gospodarstvu prišlo do visokih cen. Mi smo v začetku tega leta planirali nižje cene glede na lanskolletno prakso s težnjo postopnega padanja cen v zvezi z naraščanjem proizvodnje v industriji in vsaj s povprečno rodovitnim letom. Upoštevatil moramo, da konec minulega leta nismo mogli presoditi, kakšna bo žetev. Konec koncev, četudi sedaj vsi govorimo o nerealnem planiranju cen, nisem prepričan, da ne bi bile cene v resnici neprimerno nižje od sedanjih, če bi se naša prognoza glede žetve uresničila.

Ne glede na planiranje nizkih cen, je gospodarski razvoj kazal realne materialne odnose, kakršne sta ustvarili slaba žetev in naša naspremenjena ekonomska politika, a nismo se mnogo ozirali na tako ali tako metodologijo. Metodologija oziroma planiranje »nerealnih cen« je dejansko vplivala na razdelitev. Ustvarjena je bila drugačna notranja razdelitev, kakor je bilo zamišljeno po planu. To je velikanska pomanjkljivost letošnje metodologije planiranja, kar je seveda vplivalo na celotno gospodarsko življenje in zaostrišlo disproporcije. Zdi se mi, da je poglavitna stvar, s katero moramo računati ta, da bomo imeli tudi v prihodnje podobna presenečenja tako dolgo, dokler ne bomo delali v našem gospodarstvu z normalnimi rezervami, s katerimi dela sleherni trdno gospodarstvo. Gospodarsko življenje mora biti nestanovitno, če smo odvisni od tega, ali bo deževalo ali ne. To pomeni, da je tu nekakša pomanjkljivost v naši splošni ekonomski politiki, ki ne dovoljuje, da pridemo do teh rezerv, četudi že dolgo govorimo o potrebi po njih.

V takšnem položaju smo mogli po mojem mnenju izbirati samo med dvema stvarmi: ali ob pogojih svobodnega tržišča računati s tem, da bo prišlo do nestanovitnosti cen, ali pa z distribucijo, z vsemi njenimi posledicami, ki jih že vsi poznamo. Letos se nisimo odločili za distribucijo, razen kdaj pa kdaj, zavoljo tega, ker smo sodili, da ta motnja ne bo tako velika, da se moramo odločiti za distribucijo, kar se je izkazalo kot upravičeno.

Ponovno poudarjam: bila bi naša velika napaka in utvara, ko bi mislili, da prihodnje leto ne moremo doživeti presenečenja, čeprav smo se letos založili z nekimi rezervami. Te rezerve so sicer minimalne, vendar pa nam bodo prišle prav, če jih bomo čuvali. Zavarovati pa se moramo pred možnostjo, da bi prišlo do drugačne razdelitve sredstev znotraj države. To po planu moramo zagotoviti in moramo zagotoviti. Ta plan morda sam po sebi tega še ne zagotavlja. Daje samo instrumente izvršnemu svetu, da lahko to uredi z naknadnimi odloki, in Izvršni svet bo moral to urediti.

Vse to, mislim, moramo upoštevati, ko govorimo o metodologiji planiranja. Bojim se namreč težnje, ki se pri nas kdaj pa kdaj pojavlja: namreč, da je moč s samo spremembo sistema, z drugačnimi uredbami, z drugačnimi paragrafi spremeniti materialne odnose. Vsakdo pa ve, da materialne kvantitete s samim sistemom ni moč bistveno spremeniti. Mi lahko vplivamo na cene samo z večjo množico blaga. Če bo več blaga, bodo cene nižje. To je docela jasno in po mojem mnenju ni tu drugih instrumentov. Zato pa so nam potrebne rezerve. Leta 1955 moramo uveljaviti takšno ekonomsko politiko, ki nam bo omogočila, da pridemo postopoma v položaj, ko bomo z blagom, ne pa z neenim spreminjanjem sistema, vplivali na cene.

ODLOK O SKLEPANJU POGODB ZA PREGOG za prvo četrtletje 1955

Zvezni izvršni svet je izdal odlok o načinu sklepanja pogodb za dobovo premoega za prvo četrtletje 1955. Odlok se glasi:

1. Premogovniki so dolžni ob sklepanju pogodb za dobovo premoega za prvo četrtletje 1955 zjeti vso svojo proizvodnjo premoega v tem obdobju, razen količin, ki so jim potrebne za lastno potrošnjo. Pogodbe o dobavah premoega, primerne za obratovanje plinskih generatorjev, lahko sklepajo premogovniki predvsem s tistimi potrošniki, ki ta premog trošijo za plinske generatorje.
2. Potrošniki premoega lahko sklepajo s premogovniki pogodbe samo za količino, ki jim je potrebna za redno potrošnjo v prvem četrtletju 1955 z zalogami, predvidenimi s tem odlokom.

Potrošniki lahko sklepajo razen za količine premoega, ki so jim potrebne za redno potrošnjo v prvem četrtletju leta 1955, še pogodbe za naslednje zaloge:

- a) železniška transportna podjetja in železarnice za 8 dni;
- b) industrijska podjetja za 10 dni;
- c) rudniki in topilnice bakra Bor in topilnice in rudnik svinca Treпча za 12 dni;
- d) vse ostale gospodarske organizacije za 8 dni.

Podjetja, ki kupujejo premog potrebe široke potrošnje, kakor tudi zdravstvene in socialne ustanove lahko sklepajo pogodbe za tiste količine premoega, ki jih smatrajo za normalne za preskrbo prebivalcev oziroma ustanov.

3. Pogodbe za dobovo premoega za prvo četrtletje 1955 se bodo sklepale od 10. do 25. decembra 1954. Potrošniki premoega so dolžni do 16. decembra 1954 poslati premogovnikom pisemne ponudbe za sklepanje pogodb z označenimi količinami.

4. Ponudbe v smislu drugega odstavka točke 3 odloka, ki jih je treba potrditi, je moč smatrati tudi že sklenjene pogodbe med pogodbenimi strankami, v kolikor so v skladu z določbami zadevnega odloka za prvo trimesečje 1955.

5. Z denarno globlo od 50.000 do 5.000.000 din bo kaznovana za gospodarski prestopke gospodarska organizacija — potrošnik, če sklene pogodbo o dobavi premoega za večjo količino, kakor mu je potrebno za redno potrošnjo z zalogo. Za dejanja iz prejšnjega odstavka bo kaznovana z denarno globlo do 50.000 din tudi odgovorna oseba v gospodarski organizaciji — potrošniku.

6. Z denarno globlo od 50.000 din do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

7. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

6. Z denarno globlo od 50.000 do 5.000.000 din bo kaznovana za gospodarski prestopke gospodarska organizacija — potrošnik, če sklene pogodbo o dobavi premoega za večjo količino, kakor mu je potrebno za redno potrošnjo z zalogo. Za dejanja iz prejšnjega odstavka bo kaznovana z denarno globlo do 50.000 din tudi odgovorna oseba v gospodarski organizaciji — potrošniku.

7. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

8. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

9. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

10. Gospodarske prestopke iz točk 8 in 9 sodi višje gospodarsko sodišče.

11. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

12. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

13. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

14. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

15. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

16. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

17. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

18. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

19. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

20. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

21. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

22. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

23. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

24. Z denarno globlo od 50.000 do 1.000.000 din bo kaznovan premogovnik, če ne sklene pogodb za celotno proizvodnjo iz prvega četrtletja 1955.

25. Ta odlok začne veljati 8 dnevom, ko je bil objavljen.

Tajnik Zveznega izvršnega sveta Veljko Zeković I. r. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič I. r.

PLAČE PO DELU

Poglavitna postavka v osnutku zveznega družbenega plana za prihodnje leto je povečanje industrijske in kmetijske proizvodnje. Industrijska proizvodnja naj bi se v letu 1955 povečala za 14%.

Razen drugih pogojev, kot so n. pr. začetek obratovanja nekaterih novih objektov, vključitev nove delovne sile v industrijo itd., ki naj omogočijo ta porast jugoslovanske industrijske proizvodnje, je nedvomno izredno važna tudi stimulativnejša tarifna politika.

Sedanji plačni sistem zožuje možnosti, da bi učinkovito urednilevali socialistično načelo nagrajevanja po delu. Nekateri kolektivi, ki so se potrudili, so sicer vendarle našli pota in načine, da so uvedli vsaj delno plačevanje po delovnem učinku. Toda ti primeri so redki, skoraj izjeme. Nasprotno pa so v zadnjih dveh letih marsikje postopoma ukinjali norme, izostala je celo pohvalna beseda, kaj šele materialno priznanje delavcem, ki prednjačijo glede storilnosti, kvalitete dela, varčevanja z materialom in podobnim. Razumljivo pa je, da ne more vzpodbudno vplivati na pridnega delavca, če prejme za svoj trud na izplačani dan v kuverti le nekaj dinarjev več ali pa celo ravno toliko kot njegov manj prizadeven ali morda manj spreten delovni tovariš. Navdušenje, prizadevnost vsakega delavca za večjo storilnost, ima svojo materialno osnovo v višjem zaslužku. Vsakdo bi moral natanko vedeti: če bom toliko več storil, bom tudi toliko in toliko več zaslužil. Če tega ni, prizadevnost za delo polagamo hira. To pa zmanjšuje proizvodnost in hkrati našo življenjsko raven, ki se ravna po proizvodnji.

Prav v takšnem nestimulativnem plačnem sistemu in v tem, da mnoga podjetja niso izkoristila niti tistih možnosti, ki jih je ta plačni sistem kljub svojim pomanjkljivostim vendarle dopuščal, je eden izmed vzrokov za to, da proizvodnost pri nas ne narašča tako, kot bi sicer lahko. Obseg jugoslovanske proizvodnje se je letos sicer povečal, ker je začelo obratovati nekaj novih obratov in še zato, ker se je vključilo v industrijo mnogo novih delovnih moči, na posameznega zaposlenega delavca pa je proizvodnja padla za 3%.

Zanemarjanje socialističnega načela nagrajevanja po delu je povzročilo podjetjem očitne težave. Zato nekateri kolektivi iščejo izhod. Zanimiv je primer tovarne čevljev »Planika« v Kranju. Pred meseci podjetje ni dosegalo proizvodnega plana. Toda uvedli so sistem norm ter si s tem tako pomagali, da plan zdaj lepo presegajo. To pot ubirajo tudi nekateri drugi kolektivi. Tovarniški odbor jeseniške železarnice je na eni izmed zadnjih sej razpravljalo o nagrajevanju v prihodnjem letu. Sistem nagrajevanja je bila ena izmed glavnih tém na zadnjih plenitnih republiških odborov nekaterih sindikatov, načeli pa so jo tudi poslanci v Ljudski skupščini. To problematiko upošteva tudi osnutek zveznega družbenega plana za prihodnje leto, ki zagotavlja večje možnosti za nagrajevanje po delovnem učinku. To pomeni usmeritev k bolj vzpodbudnemu sistemu nagrajevanja, kar bo nedvomno začelo postopoma vplivati na rast proizvodnosti in s tem na postopno izboljševanje našega življenja.

Na poti k organiziranemu odkupu živine

Podjetja odkupujejo živino po dogovorjenih cenah

Na živinskem trgu se je v zadnjem času položaj več ali manj ustalil. Ponudba je večja in bolj redna, podjetja pa se z malenkostnimi izjemami drže dogovorjenih cen. Tako je prenehalo prejšnje brezglavo preplačevanje živine. K stabilizaciji na trgu je mnogo pripomogla tudi okolnost, da je v tem letnem času dognan živine vedno boljše. Razen tega so začela nekatera podjetja ceneje odkupovati slabšo živino, s čimer se je razpon cen glede na kvaliteto povečal, kar je nujno potrebno, če hočemo stimulirati boljše vzrejo živine.

Odkupna podjetja se v glavnem drže okvirja odkupnih cen, glede katerih so se v začetku oktobra dogovorila na sestanku v Trgovinski zbornici za Slovenijo. Podobni dogovori so bili sklenjeni tudi v drugih republikah. O rezultatih tega dogovarjanja so nedavno razpravljali v okviru Zveze trgovinskih zbornic v Beogradu, kjer so med drugim poudarili, da je treba vskladiti odkupne cene med republikami, zlasti med mejnimi republikami in določiti najvišje odkupne cene po kvalitativnih razredih. Ker je bilo treba tudi v Sloveniji v že dogovorjenem okviru cen za govejo živino (od 60—120 din) določiti odkupne cene po kvaliteti, so večeraj na plenarnem sestanku pododbora za živino pri Trgovinski zbornici za Slovenijo sprejeli naslednje najvišje odkupne cene po kvalitativnih razredih: za govejo živino I. razreda z več kakor 50 odstotki klavnosti do 120 din za kg žive teže (take živine je v Sloveniji zelo malo); za živino II. razreda s 44 do 50 % klavnosti do 114 dinarjev; za živino III. razreda s 40 do 44 % klavnosti do 100 din; za živino IV. razreda s 37 do 42 % klavnosti do 80 din; za živino V. razreda s klavnostjo izpod 37 % pa do 60

dinarjev. Gornji razpon cen sicer še ni tak, kakor bi bilo želeli, vendar bo več ali manj navajal živinorejce k boljši vzreji živine. Razpravljali so tudi o diferenciranju cen za prašiče. Ker pitani prašiči običajnih pasem v Sloveniji ne dosežejo tako visokega odstotka maščobe, kakor na primer prašiči na Hrvaškem in v Srbiji, so pa kvalitativno boljše, niso določili kvalitativnih razredov po odstotkih maščobe, marveč na splošno po kvalitativnih razredih. Tako znaša najvišja odkupna cena za prašiče I. razreda do 160 dinarjev, II. razreda do 150 din in III. razreda do 140 din.

NOVA ORGANIZACIJA ODKUPA ŽIVINE

Kakor je znano, so se odkupna podjetja že na plenarnem sestanku v začetku oktobra na predlog Kmetijske zbornice odločila za postopno uvedbo novega načina odkupa, ki ima namen izločiti množico nakupovalcev in stikanje za živino po hlevih, kar zelo povečuje stroške. Zato bodo okrajni živinorejski odbori skupaj z zadrugami organizirali dogovorjen odkup živine na zbirna mesta oziroma sejme, kjer bo živino pregledala posebna komisija, potem pa se bodo podjetja sama pogodila s kmeti. Vse to delo lahko opravi strokovni prevzemalec, ki živino odkupi in izda kmetu potrdilo o prevzemu in o dogovorjeni ceni. Tako odkupljeno živino bodo podjetja plačala zadrugi po skupni fakturi, prodajalca pa po kupnino izplačala zadruga. Tako tudi ne bo treba prenašati milijonske zneske gotovine po terenu.

Tako so že začeli odkupovati živino v celjskem okraju, drugje pa nov način odkupa še pripravljajo. Da se uvedba novega načina odkupa pospeši, je podoksek

»Elektro-signal« v Ljubljani 6,5 milijonov, tovarna »Brača Kavorič« pa samo 4.380.000 din.

Kako posamezne tovarne in podjetja zlorabljajo svoj monopolni položaj in skušajo iztisniti iz zeniške železarnice čimveč, dokazuje tudi primer vrtinice za plavže, Tovarna »Goša« je ponudila vrtinico po 450 din kilogram, tovarna »14. oktober« v Kruševcu pa je bila pripravljena izdelati vrtinico približno za dva milijona ceneje. Tovarna »Djuro Djaković« je najprej ponudila konstrukcijo po 52 din kilogram, ko pa je zvedela, da ima konkurenta, je takoj znižala ceno za 20 din pri kilogramu.

Ti primeri kažejo, da še zmeraj določajo cene v naših tovarnah komercialni strokovnjaki, vsem ko organizacijo delavskega upravljanja o tem zelo važnem vprašanju čisto ničesar ne vedo.

Naposled so na sestanku razpravljali še o prodajnih cenah mesa. Od začetka novembra so znižali prodajne cene govejega mesa za povprečno 10 din na Jesenicah, v Kranju, Postojni, Mariboru in Murski Soboti, za 30 dinarjev pa v Novem mestu, medtem ko sta v Ljubljani le dve podjetji znižala ceno za 8 do 13 dinarjev. Zdaj imata najvišje cene mesa Ljubljana in Postojna.

bo med vami, zasula s snegom hrib in dol. Da ne bo dolgega časa, bo igrala godba in kovači bodo kovali železo na nakovalih.

V spremstvu boste ljubljanski pionirji lahko videli del ledenih gora, od koder prihaja dedek Mrz.

Ko bo prišlo vse spremstvo na Prešernov trg, bodo počile v pozdrav petarde in rakete bodo švinsle v zrak, pa zmaj, ki bo stal na Tromostovju, bo bruhal ogenj. Še veseli godci bodo zaigrali, potem bo pa spregovoril svoj novoletni govor sam dedek Mrz. Ko bo dedek odhajal spet med svoje ledene pečine, bodo za slovo še zaplesale snežinke in cirkuški komedianti, ki sicer zabavajo dedkov dvor, vam bodo pokazali svoje umetnje.

Tako bo, dragi otroci, nekaj dni v pravilnično razpoloženi Ljubljani in prav bo, če boste tiste dni proslili svoje očke in mamice, naj vas pustijo pogledat dedka Mrza, —p—

Potrebnost tesnejše sodelovanja vseh organizacij, ki se ukvarjajo z otroki in mladino

Ljubljana, 13. decembra. Na posvetovanju Zveze društev prijateljev mladine Slovenije, katerega so se udeležili zastopniki vseh okrajnih zvez, so danes obravnavali nekaj perečih vprašanj o bodočem delu društev. Najprej so se pogovorili o organizacijskih vprašanjih za pripravo skupščine, ki naj bi bila 29. in 30. januarja prihodnjega leta v Ljubljani. Sklenili so, da bodo predvsem razpravljali o vzgoji otrok, ki še ne obiskujejo šole, in o mladini, ki je šolo že zapustila. Razpravljali so tudi o desetletnem načrtu za otroške vrtnice in o sistematični predšolski vzgoji otroka ter o uvajanju otroka na praktično delo. Poudarjali so, da je treba enkrat že vskladiti delo Društev prijateljev mladine z ostalimi organizacijami in društvi, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo, predvsem z ljudsko tehniko, taborniki, pionirskimi društvi itd.

V nadaljevanju posvetovanja so navzoči razpravljali o upravljanju in porabi sredstev iz sklada za zaščito otrok, ki so jih zbrali občinski ljudski odbori ob »Tednu otroka«. V te sklade so največ prispevale posamezne gospodarske organizacije, železnica, pošta s posebnimi znamkami itd. Tega denarja je okrog 34 milijonov dinarjev. Ker je veliko potreb, je treba s tem denarjem preudarno gospodariti ter paziti, da jih ne bi uporabljali za namene, za katere bi morala biti

zagotovljena proračunska sredstva. Prav je, da so v upravnih odborih, ki razpolagajo s temi sredstvi, zastopniki tistih organizacij, ki se ukvarjajo z mladino. Navzoči so tudi menili, da bi bilo prav, če bi se predpisi, da teh skladih spreminili tako, da bi lahko podjetja prispevala za sklade tudi med letom in ne samo ob Tednu otroka. Predlagali so rešitvi ustanovitev sklada pri rešitvi publiko za pomoč revnejšim okrajem.

Zatem so posamezni zastopniki okrajnih zvez Društev prijateljev mladine poročali o zbranih sredstvih v skladih za zanih sredstvih in o njihovi porabi. Šeito otrok in o njihovi porabi. Največ so društva prispevala za dodatno prehrano šolskih otrok, medtem ko je bilo manj denarja porabljenega za knjižnice in opremo otroških ustanov. Pri tem opremo otroških ustanov. Pri tem razdelitev teh sredstev povabili zastopnike prav tistih kolektivov, ki so sredstva dali na razpolago.

Ob koncu so se zastopniki pogovorili še o pripravah za novoletno jelko.

Velika delovna akcija Ljudske mladine Makedonije

V nedeljo so bila v bivših središčih oblasti v Makedoniji posvetovanja predstavnikov in funkcionarov mestnih in okrajnih komisij Ljudske mladine, na katerih so razpravljali o udeležbi mladine v boju proti zaostalosti in nepismenosti in o agrotehničnem izobraževanju vaške mladine.

Na omenjenih sestankih mladinskih voditeljev so razpravljali tudi o pripravah na udeležbo mladine v doslej največji mladinski delovni akciji, ki jo bodo prišli hodnje leto začeli, graščki fizikalno in higiensko-zdravstvene turne in vseh delih republik. Razen 60.000 mladincev se bodo te delovne akcije udeležili tudi člani množičnih organizacij.

Pojasnilo

V članku »Gospodarski strokovnjaki proučujejo, kako pospešiti belokranjsko kmetijstvo«, ki je bil objavljen v »Ljudski pravici« (II. izdaja) 12. t. m. na 2. strani, se je pri telefonskem sprejetanju poročila vrtilnik v zadnji stavek sedmega odstavka ne ljuba pomota. Stavek »Zelo nujno bi bilo dati kmetovalcem po pravico glas industrijske kredite« se pravilno glasi: »Zelo nujno bi bilo dati kmetovalcem tudi poceni investicijske kredite«.

ZADNJI TEDEN DEVETEGA ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE OZN

NEW YORK, 13. dec. (Tanjug). — IX. redno zasedanje Generalne skupš-
čine, ki bo zaključeno 13. decembra, mora urediti samo še nekaj vprašanj.
Izmed 72 točk dnevnega reda je bilo v odborih doslej rešenih okrog 63
točk. Poslovnik določa, da mora plenum Generalne skupščine rešiti vsa
vprašanja, ki jih obravnava v odborih. Plenum je doslej rešil nad 50
vprašanj. Preostale, še nerešene probleme obravnava te še politični in
posebni politični odbor. Politični odbor, ki zdaj razpravlja o maroškem
vprašanju, bo zavzel svoje stališče še do Cipra in Tunizije, posebni politični
odbor pa imo na dnevnem redu še dva svetovska predloga, ki se nanašata
na garstavo in na »agresijo« ameriškega VII. ladjevja na Formozl.

Ekonomsko-finančni odbor je
zaključil obravnavanje vseh
problemov, ki so mu bili predlo-
ženi na tem zasedanju. V zadnjih
dveh dneh je sprejel več resolu-
cij. Dve resoluciji je predlagala
skupaj z drugimi desetimi drža-
vami Jugoslavija. Gre za resolu-

Grčija glede Cipra ne bo odnehala

Atene, 13. dec. (Tanjug). Poli-
tični odbor Generalne skupščine
OZN razpravlja danes o grški
pritožbi zaradi Cipra. V tej zvezi
je grški zunanji minister Stefa-
nopulos danes izjavil, da je osta-
la politika grške vlade nasproti
ciprskemu vprašanju nespreme-
ljiva. Grčija se bo zavzela za to,
da bi ljudstvu na Cipru zagoto-
vili pravico, da lahko samo odlo-
či o svoji usodi.

Stefanopulos je potrdil vesti,
da ZDA ne bodo podprle seda-
njega stališča Grčije v ciprskem
vprašanju. Rekel je, da se ZDA
ne strinjajo z osnutkom sedanje
grške resolucije, pripomnil pa je,
da bodo sestavili drugo resolu-
cijo, ki bo, kot upa grška vlada,
za ZDA sprejemljiva.

Stefanopulos je danes odpo-
toval v Pariz, kjer se bo udeležil
zasedanja sveta zunanjih mini-
strov Atlantske zveze.

Ali bo preteklost oživiljena?

V zadnjem času se je zvrstilo
na Tržaškem nekaj neljubih do-
godkov, ki prav nič ne kažejo,
da bi se upravni organi in pred-
vsem policija kakorkoli ravnali
po zagotovljenih ministrskega pre-
davanja Maria Scelbe, ki jih je
del v svojem tržaškem govoru
4. novembra ob 34. obletnici pr-
vega prihoda Italijanov v Trst.

Ze vse zadnje dni, odkar si je
od 1. decembra dalje treba pre-
skrbeti redni potni list za pot-
ovanje v Jugoslavijo, za kar sta
doslej zadostovali tržaška osebna
izkaznica za tržaške in doobila-
nica naše gospodarske delegacije
v Trstu za naše oblasti na meji,
so se razvili do slovenskih ljudi
na Tržaškem tudi pri oblasteh
odnosi, ki spominjajo vse preveč
na čase nekdanjega ustrahovanja.
Na policijskih komisariatih, kjer
se oddajajo vloge in priloge za
potne liste, ljudi vsiljivo izpra-
šujejo ne samo po osebnih po-
datkih in namenih poti, ki jih
moraajo v ostaleme že v vlogah
navesti, marveč tudi o njih osebnih
političnih nazorih in še o
stvarih, ki niti zdaleč nimajo ni-
kake zveze s potnimi listi.

Se več, pred dnevi so začeli
harabinjerji, ki se oblačijo v civil-
ne obleke, da jim ni treba oprav-
ljati službe v svojih orožniških
uniformah, klicati ljudi brez vsa-
kega razloga na svoje postaje —
na Proseku, v Boljuncu — in jih
prisiljevati o njih nazorih in
pridnostih k eni ali drugi stran-
ji. Takša zasljevanja celo v Ita-
liji po zakonu niso dopustna. Na
Tržaškem so spričo žalostnih iz-
kušanj toliko bolj neznozna, ker
obnavljajo razen politične še na-
rodnostno diferenciacijo in ustra-
ševanje. Tržačani tudi še niso
pozabili nedavne obsodbe A. Zer-
naja, sina padlega protifašistič-
nega borca, ki so ga po krivem
obtožili sramotive italijanske
zastave in mu tega tudi na znane
stare načine niso mogli do-
kazati.

Zdaj pa se je v Velikem Rep-
nku, nič prej kakor v nedeljo, na-
godek, ki je napravil hudo mu-
čenje vti po vsem tržaškem Krasu
in mestu. V dopoldanskih urah
je pridrela v vas vrsta policijskih
avtomobilov, avtobus, ka-
njo polni policajev. Ti so obkolili
hilo bivšega partizana M. Puriča
in začeli v njej in okrog nje te-
meljito preiskavo. Podrli so celo
zid na dvorišču in se spustili v
podvalj. Pravijo, da so iskali
orožje, ki ga seveda nikjer niso
našli.

Tržačani, Italijani, kolikor ne
ore za šoviniste in fašiste, in Slo-
venci, ki so prav ob ureditvi
tržaškega vprašanja dokazali, da
ze gledajo na rešitev, kakor jo
je zdaj terjala mednarodna poli-
tika miru in sožitja, so globoko
vzmetirjeni zaradi takega razvo-
ra. Zanj niso odgovorni zgolj šo-
vinisti, marveč v vseh naštetih

cijo, ki ureja nadaljnja prizade-
vanja na področju boja za zapo-
slovitev vseh ljudi in za resolu-
cijo, v kateri je izraženo zado-
voljstvo spričo sklepa ekonomsko-
socialnega sveta, da bo na
X. zasedanju razpravljal o vpra-
šanju, kako razširiti mednarodno
trgovino in zboljšati mednarodne
gospodarske odnose. Odbor je
odobril tudi resolucijo, v kateri
pozivajo vlade, naj finančno
omogočijo nadaljnje delo agencije
za združitve in obnovu Koreje.

Odbor za socialna, humani-
tarjna in kulturna vprašanja mora
rešiti še vprašanje prisilnega
dela in zasebnopravnega položaja
žensk. Zaključil je obravnavanje
svobode informacij. Zadnja taka
resolucija je bila obravnavana v
Društvu narodov leta 1936 in se
je nanašala na uporabo radia za
stvar miru. Sovjetska delegacija
je predlagala, naj bi to resolu-
cijo sprejela tudi OZN. Toda šte-
vilni dopolnilni predlogi in ostre
razprave so to vprašanje močno
zapletli. Jugoslovanska delegacija
se je vzdržala glasovanja, ker se
je iz takšnega preprostega vpra-
šanja, kakor je prenos dokumen-
ta iz nekdanjega Društva narodov
v OZN razvil politični spopad.
Vprašanje je bilo postavljeno
in obravnavano na način, ki

primerih upravni organi oblasti.
Prav ti dajejo s svojim ravnani-
jem onim drugim, ki so jih do-
sledj zaradi njih početja v dneh
okrog 5. oktobra razglašali za ne-
odgovorne elemente, potuho, da
svojo politično in narodnostno
gonjo na Tržaškem nadaljujejo
in še zoostre.

A tudi sodelovanju obeh so-
sednjih dežel v duhu londonske
spomenice o tržaškem sporazumu
in tržaškega narodnostnega sta-
tuta tako početje tržaških kara-
binjerjev še zdaleč ne more biti
v korist.

Kdaj se bodo, kakor je v Trstu
dejal Mario Scelba, potrudili, da
bi tako preteklost pokopali?

b. ž.

PRIPOVEDOVANJE PRİČE O USMRTITVAH V KAIRSKI KAZNILNICI

Kako so obesili teroriste iz vrst egiptovskih »Muslimanskih bratov«

Kairo, decembra
Rano jutro ni bilo ne hladno ne
mračno, pa tudi konjaka kopita niso
odmevala po pustih mestnih ulicah
pred težkim jetniškim vozom na poti
na morišče. Mesto se je dramilo kakor
običajno, samo v arabskem okraju
Saferdi na trgu Bab el Halk, pred
poslopjem uprave južnega Kaira,
kjer so glavni zapor in morišče, je
čakal močan konjeniški odred s bro-
strelkami in golimi sabljami, kar je
pričelo, da se pripravljajo nekaj izred-
nega.

Fremagati je bilo treba mnoge
ovrte, da je dobilo nekaj domaših no-
vinarjev in fotoreporterjev dovolje-
nje, da so smeli prisostvovati usmr-
tivilni teroristi. Tula novinarja ava
bila navzoča samo dva, nek Francoz
in jaz. Po dobrih 25 letih je Egipt

Organizacijski vodja egiptovskih
teroristov Talat pred usmrtitvijo

ne pomaga k zboljšanju in pomi-
rtivi na svetu, je rekel naš dele-
gat Kos.

Sprejeta je bila nadalje re-
solucija, na podlagi katere bo
skrbniški svet OZN poslal poseb-
no komisijo v oba dela Toga.
Njena naloga bo, proučiti raz-
položenje prebivalstva in druge
okolščine, ki jih je treba upo-
števati pri ukrepih o bodoči drž-
javnoopravni ureditvi dežele. To
afriško ozemlje, na katerem živi
1,2 milijona ljudi, je deloma pod
francosko, deloma pa pod britan-
sko upravo. Velika Britanija je
načela vprašanje priključitve
britanskega dela dežele k Zlati
obali, ki bo v dveh letih dosegla
samostojnost kot britanski do-
minion.

Administrativno - proračunski
odbor je odobril razne zneske za
upravo OZN in je skoro docela
zaključil obravnavanje vseh
vprašanj, ki so bila na dnevnem
redu.

Zadnji, pravni odbor, je zak-
ljučil delo že poprej, skoro des-
et dni pred določenim rokom.

SKRBI VELIKE BRITANIJE zaradi zahodnonemške gospodarske konkurence v deželah izven Britanske skupnosti narodov

London, 13. dec. (Tanjug). — V britanskih gospodarskih kro-
gih opozarjajo na čedalje večjo nevarnost, ki jo za britanski trg
pomeni Zahodna Nemčija. V poročilu, ki je bilo danes objavljeno
v industrijskem biltenu britanskega finančnega ministrstva, se ne
prikriva bojazen spričo tega, da sta se nemška proizvodnja in iz-
voz močno povečala.

To poročilo povzema »Daily
Herald« in »Daily Express«. V prvi
polovici tega leta se je britanska
industrijska proizvodnja povečala
za 7 %, kar je enako povprečni
ravni naraščanja proizvodnje v
zahodni Evropi, vendar za 4 %
manj od povečanja proizvodnje v
Zahodni Nemčiji. Vrednost britan-
skega izvoza je letos narasla
za 6 %, zahodnonemškega za
20 %. Zato se bo morala Velika
Britanija hudo boriti, da bo ohrani-
la sedanjo raven izvoza. V
Srednji in Južni Ameriki je Nem-
čija zasedla mesto Velike Brita-
nije kot drugi največji uvoznik v
te dežele (tako za ZDA). Razen
v deželah Britanske skupnosti
narodov sta uvoza Zahodne Nem-
čije in Velike Britanije v ostale
države skoro enaka.

Britanci se zdaj pogajajo z
več državami za nove trgovinske
sporazume. Minuli teden je bil
sklenjen trgovinski sporazum s
Svedsko, tako da se bo povečal
britanski izvoz v to deželo. V
Londonu se pogajajo za nov spo-
razum z Nizozemsko, v Bonnu in

Madridu pa z Zahodno Nemčijo
in Španijo. Ta teden se bodo za-
čela trgovinska pogajanja s Fran-
cijo, konec leta pa s Švico in
Norveško.

Posebno skrb posevčajo v zad-
njem času Daljnemu vzhodu,
zlasti Kitajski. Skupina britan-
skih trgovcev je pred kratkim
prodala na Kitajskem za 3 mili-
jone funtov blaga. V začetku pri-

hodnjega leta bosta potovali na
Kitajsko še dve skupini predstavn-
ikov britanskih podjetij in bank.

Madridu pa z Zahodno Nemčijo
in Španijo. Ta teden se bodo za-
čela trgovinska pogajanja s Fran-
cijo, konec leta pa s Švico in
Norveško.

ADENAUERJEVI RAZGOVORI Z VODITELJI OPOZICIJE Bonn na pragu razprave o ratifikaciji pariških sporazumov

Socialni demokrati svarijo pred vojaškima blokoma, ki bi utegnila pahnti Nemce v bratomorno vojno

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Bonn, 13. dec. V sredo se bo začela v nemškem Zveznem zbu-
ru prva debata o pariških sporazumih, ki naj jih ratificirali v ja-
nuarju. Čeprav se je začel politični boj za te sporazume, zlasti za nem-
sko vojsko, tisti dan, ko so bili sklenjeni, vendar je v bonnskem po-
litičnem življenju videti znaten nemir pred prvo parlamentarno deba-
to. Človek bi mislil, da si nasprotiki in zagovorniki pariških spo-
razumov prizadevajo razviti vse svoje sile in jih uporabiti v zadnji rundi.

Kanceler Adenauer si prizadeva,
da bi debato pripravili tako, da bi
potišni trenja v vladni koaliciji v
zadevi sporazumov v ozadje in da
bi pri prvem nastopu doživel čim-
več ploskanja in čimmanj raznih
besed, zlasti iz krogov same koali-
cije. Vlado deklaracijo že priprav-
ljajo. V njej bo kancelar, kakor
pravijo v krogih ministrstva za zu-
nanje zadeve, poudaril pripravlje-
nost Bonna, da bi sodeloval v kon-
kretnih razgovorih med Vzhodom
in Zahodom takoj po ratifikaciji
pariških pogodb. S tem bo pouda-
ril, da je bonnska vlada pripravlje-
na na takšne razgovore na podlagi
svoje privrženosti k politiki zahod-
ne države.

Pred vladno deklaracijo se bo-
do sestali ministri in prvaki frakcij
vladne koalicije, da bi določili sta-
lišče in nastop na premierji pariških
pogodb v Zveznem zboru. Danes
se je kancelar Adenauer sestel z
vodjo opozicije Ollenhauerjem. Na
dnevnem redu so bili najnovejši do-
godki v mednarodnem življenju.
Potem je kancelar v Düsseldorfu
obiskal predsednika nemške unije
sindikatov Freitag. Govorila sta o
nemški vojski. Kancelar Adenauer si
je prizadeval pregovoriti predse-
stvo sindikatov, da bi opustilo svo-
je negativno stališče v akciji proti
novi nemški vojski.

Približno takšen je načrt za ta
teden v Bonnu, za teden pariških

Sprednji, pravni odbor, je zak-
ljučil delo že poprej, skoro des-
et dni pred določenim rokom.

Priprave za konferenco v Djakarti

Djakarta, 13. dec. (Reuter). —
Predsedniki vlad Indije, Paki-
stana, Burme, Ceylona in Indo-
nezije se bodo tik pred koncem
leta sestali, da bi pripravili
afriško-azijsko konferenco, ki naj
bi bila v začetku prihodnjega le-
ta v Djakarti.

Rim, 13. dec. (Tanjug). Poslan-
ska zbornica je začela razpravo
o ratifikaciji pariških sporazu-
mov. Za večino v zunanje-politič-
nem odboru je poročal demo-
kristijan Gonella, za manjšino
pa socialist Lombardo.

V Gonellovem referatu je
zbudil posebno pozornost pred-
log, da bi italijanska vlada po

ratifikaciji pogodbe o Zahodno-
evropski zvezi sprožila pobudo
za konferenco zahodnih in vzhod-
nih držav. Na tej konferenci naj
bi sklepali o omejitvi in nadzoru
nad oborožitvijo po sistemu,
kakor ga določajo protokoli pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Razprava o pariških sporazumih v italijanski poslanski zbornici

Italijanska vlada po
ratifikaciji pogodbe o Zahodno-
evropski zvezi sprožila pobudo
za konferenco zahodnih in vzhod-
nih držav. Na tej konferenci naj
bi sklepali o omejitvi in nadzoru
nad oborožitvijo po sistemu,
kakor ga določajo protokoli pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Italijanska vlada po
ratifikaciji pogodbe o Zahodno-
evropski zvezi sprožila pobudo
za konferenco zahodnih in vzhod-
nih držav. Na tej konferenci naj
bi sklepali o omejitvi in nadzoru
nad oborožitvijo po sistemu,
kakor ga določajo protokoli pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

ratifikaciji pogodbe o Zahodno-
evropski zvezi sprožila pobudo
za konferenco zahodnih in vzhod-
nih držav. Na tej konferenci naj
bi sklepali o omejitvi in nadzoru
nad oborožitvijo po sistemu,
kakor ga določajo protokoli pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

Vlada si je že zagotovila ve-
čino za ratifikacijo pariških spo-
razumov. Za ratifikacijo bodo
glasovale vse štiri stranke vlad-
ne koalicije, monarhisti in neo-
fašisti, proti pa leva opozicija,
tako da bo večina tokrat zna-
šala 80 do 90 glasov. Kaže, da
bodo glasovali o ratifikaciji v
začetku prihodnjega tedna, še
pred parlamentarnimi počitnicami.

Pospesna procedura glede ra-
tifikacije, ki jo je zahtevala vla-
da, teži med drugim za tem, da
bi okrepila akcijo, ki jo bosta te
dni sprožila zunanji minister
Martino v Parizu in finančni mi-
nister Vanoni v Bonnu. Oba mi-
nistra bosta skušala pridobiti
nemško in francosko vlado za
nadaljnjo gospodarsko, zatem pa
tudi politično integracijo držav,
ki bi se bile morale organizirati
v EOS, in sicer na podlagi pa-
riških sporazumov o Zahodno-
evropski zvezi.

sporazumov, kakor pravijo tu. Soci-
alnodemokratska opozicija je skle-
nila delno izpopolniti in razširiti
svoje metode boja proti pariškim
sporazumom. V svojem komunike-
ju se predsedstvo stranke obrača na
nemški narod in ne samo na bonn-
ski parlament. Razširjena plenarna
seja predsedstva je sklenila, da v
svojem načrtu o razvoju in najrazli-
čnejših oblikah stikov z množicami
in predstavniki Vzhodne Nemčije
ne morejo računati ne na zahodne
države, ne na SZ, pa tudi ne na bonn-
sko vlado, kot na resne partnerje
v boju za združitve Nemčije. Za-
to bi socialni demokrati radi dali
pobudo in delno organizirali čim
pogostejše prehode čez consko me-
jo in čim tesnejše stike med obema
deloma Nemčije. Poudarjajo pa, da
s tem ne mislijo pripoznati vzhod-
nonemške vlade.

Erich Ollenhauer, predsednik
zahodnonemške socialno-demo-
kratske stranke

V komunikeju, objavljenem v
Bonnu, se socialnodemokratska
stranka obrača na nemški narod na
obeh straneh conске meje in ga
opozarja na nevarnost trenj med
Vzhodom in Zahodom na račun
Nemčije, oziroma na podlagi njene
razdelitve. Tako bi nastale po vo-
lji štirih zmagovitih držav dve nem-
ski vojski, prva v Vzhodni, druga v
Zahodni Nemčiji. V morebitnem
spopadu med tema dvema blokoma
bi spričo dveh nemških vojsk
grozila nevarnost bratomorne voj-
ske.

Socialni demokr

Zasavske komune in decentralizacija zdravstvene službe

Večina sodi, da bi za sedaj v skupnosti zasavskih komun zadoščal en sam popoln zdravstveni dom

Trbovlje, 13. decembra V industrializiranem okraju, kjer je komaj dobrih 15 odstotkov kmečkega prebivalstva, se kajpada zavarovalci ob pogojih samoupravljanja še posebno zanimajo, kako bo v komunah urejena zdravstvena služba. Kakor na drugih področjih, ko prehajajo kompetence z okraja na komuno, tako je tudi v zvezi z zdravstveno službo precej pogleda na njeni decentralizaciji. Dosedanja razpravljanja se zdaleč ni razčistilo vseh vprašanj, ki jih postavlja decentralizacija zdravstvene službe ob prehodu v komune. Bolj ali manj pa je že jasno, da splošne teze in načela, postavljena v zvezi s komunami, le ne morejo za zdaj veljati za vse primere in praktično stanje na terenu, kajti precej drugačni so za zdravstveno službo pogoji v velikih mestnih središčih, kot pa v manjših industrijskih središčih, obdanih s kmečkim področjem. Na razmeroma majhnem, toda gostejše naseljenem okrajnem področju, je okrajni zdravstveni dom z malone vsemi splošnimi in specializiranimi ambulantami preventivne in kurativne zdravstvene službe. Določeno decentralizacijo zdravstvene službe pod vodstvom okrajnega ambulantnega doma predstavlja ambulantna služba v Zagorju, Hrastniku in Radečah. Kolikor je v tem sistemu težav in nevednosti, ni tega kriv pravzaprav sistem, ampak v največji meri pomanjkanje zdravstvenega kadra in pa izdatnejših sredstev, s katerimi bi v Zagorju, Radečah in zlasti v Hrastniku mogli zboljšati ambulantno službo. Razen okrajnega zdravstvenega doma pa je v Trbovljah še splošna bolnišnica kot samostojna ustanova, v zdravstvenem oziru posebno pomembna s svojim kirurškim in porodniškim oddelkom.

Na prehodu v komune se glede zdravstvene službe pojavlja tudi mnenje o nekakšni avtomatiki in popolni decentralizaciji, po kateri naj bi vsaka izmed zasavskih komun imela svoj popoln zdravstveni dom z vsemi splošnimi in specializiranimi am-

bulantami. To mnenje je sicer načelno lahko pravilno, v kolikor pri tem ne upoštevamo pretiranih lokalističnih tendenc. Toda za sedaj so na področju bodočih štirihih komun pogoji takšni, da ni misliti na tako idealno in popolno decentralizacijo zdravstvene službe. Mimo tega pa se tudi za bližnje in daljno bodočnost postavlja vprašanje, ali bi takšna decentralizacija bila sploh potrebna, uместna, koristna in naposled sploh rentabilna.

Lahko je reči: zgradili bomo

Pogled na Trbovlje

svoj zdravstveni dom, v njem bomo organizirali vse ambulante, jih opremili, skratka, imeli bomo v svoji komunii svojo lastno popolno zdravstveno službo. Toda kje so za to sredstva, 2. kje zdravilniki in specialisti, 3. kje srednji in nižji medicinski kader? Pa še naslednje vprašanje: Bi s tem pocenili zdravstvene storitve? Bi bili, recimo, specialisti v specializiranih ambulantah polno zaposleni, bi torej bilo za te ambulante sploh minimalno število pacientov? Praktično je torej položaj drugačen kot se kaže v teoretični luči in nepreračunanih lokalističnih tendencah. Prav go-

tovo zasavskim komunam praktično bolj kaže, na priliko, v Trbovljah tako urediti in izpopolniti porodniški oddelke splošne bolnišnice, da bo popolnoma ustrežal potrebam vseh komun, kot pa n. pr. v Zagorju ali kje drugje na zdravstveni dom vezati lokalni porodniški oddelke v pogojih, ki bi nikakor ne ustrezali vsem načelom sodobne medicine!

Spričo praktičnih pogojev — tako sodi večina ljudi — najbolj kaže vsem štirim komunam preiti na tako decentralizirano zdravstveno službo, kjer bi bil v skupnosti komun en sam popoln zdravstveni dom z vsemi ambu-

dovodi itd.), skratka, za dviganje splošne življenjske ravni, ki je v nekem smislu pravzaprav osnova preventivne medicine.

V tako decentralizirani zdravstveni službi bi bilo treba ustrezno urediti odnose zdravstvenih postaj do osrednjega zdravstvenega doma, in sicer z gospodarskega, organizacijskega in nadzorstvenega stališča. Ob dobri komunikacijski povezanosti komun ter zadostnih transportnih sredstvih (dober in brezhiben avtopark) bi mogli v skupnosti zasavskih komun izdatneje zboljšati sedanjo zdravstveno službo. Razen primerne ureditve in opreme zdravstvenih postaj v Zagorju, Hrastniku in Radečah pa bi bilo neogibno potrebno čimprej zgraditi v Trbovljah sodoben osrednji zdravstveni dom z vsemi ambulantami in vključeno prostori za socialno zavarovanje.

V tolminskem okraju je letos dobilo zaposlitev 700 novih delavcev

Nekateri raje životarijo na majhnem kosčku zemlje, ko da bi se zaposlili izven domače vasi

Tolminska sodi med najbolj revne in pasivne dele naše republike, kjer so življenjski pogoji prebivalstva kljub ogromnemu napredku v povojnih letih še zmeraj slabši kot drugod. Drobna kmečka gospodarstva, raztresena po planinskem in zelo razčlenjenem svetu ter mlada in še nerazvita industrija ne morejo dati ljudem zadosti kruha.

Po osvoboditvi je v industriji in ostalih gospodarskih panogah dobilo zaposlitev skoraj 3000 novih delavcev, kar kaže, da se struktura gospodarstva čedalje bolj nagiblje v korist industrije.

Skupaj je sedaj v okraju zaposlenih 6718 delavcev in uslužbencev, od tega samo v največjem industrijskem objektu na Primorskem, idrijskem rudniku

živega srebra več ko 1000. Posredovalnica za delo je letos preskrbela zaposlitev 700 delavcem, prek nje pa še vedno išče delo 408 ljudi. Od tega je največ žensk in le 77 moških. Pri ženskah je največja ovira za zaposlitev premajhna strokovnost, medtem ko so moški v pretežni večini taki, ki iz raznih razlogov ne morejo opravljati težjih fizičnih del. Boljše poslovanje posredovalnice za delo pa precej ovira to, da nekatera podjetja sprejemajo novo delovno silo mimo in brez njene vednosti. To velja zlasti za idrijski rudnik in tovarno igel in drobne kovinske galanterije v Kobaridu.

Dejansko je na Tolminskem precej več brezposelnih, kot jih prikazujejo uradni podatki. Tisti, ki niso prijavljeni na posredovalnici in bi bili najbolj potrebni dela, je še najmanj 800. V nekaj tisoč pa se pne število interesentov, ki bi se takoj zaposlili, če bi bilo delo moč dobiti v domači vasi. Ko so na primer letos poleti gradili cesto v Mostu na Soči in šolo v Vrsnem, se je prijavilo dovolj delavcev med domačini.

Težnja za zaposlitev v domačem kraju je sicer razumljiva, vendar ne vselej opravičljiva. Na Tolminskem zaenkrat še ni toliko delovnih mest, da bi bilo za vse zadosti kruha. Z naraščanjem gospodarske moči okraja jih bo vse več in potlej bo vso razpoložljivo delovno silo moč zaposliti doma. Do takrat pa bi lahko številni brezposelni odšli na delo drugam, saj v mnogih krajih po Sloveniji in v ostalih republikah še zmeraj primanjkuje delovne sile. To bi koristilo predvsem njim samim, ker si bi tako lahko temeljito izboljšali svoj gnetni položaj, in pa hitrejšemu razvoju celotnega našega gospodarstva.

V Prekmurju bodo odpravili nakupovalce

V prekmurskih vaseh je bila doslej velika zmeda glede cen pri odkupu kmetijskih pridelkov. Razen domačih odkupnih podjetij z nakupovalci so nastopili po vaseh še številnejši nakupovalci odkupnih podjetij iz Maribora, Ptuj, Zagreba in Čakovca. Kmetijske zadruge pa niso mogle odkupovati smotno in v dovolj velikem obsegu, ker jim med drugim ni dala namen ni dala obratnih sredstev. Tako so mnogi kmetje z gotovostjo računali, da bo prišel nekdo od drugod in plačal bolje od domače zadruge.

In res, vojska nakupovalcev si je po vaseh ob Muri kar podajala kljuko in v medsebojni konkurenci nekaterim pridelkom pretirano višala ceno. Pri tem so sicer kmetje v nekaterih primerih dobili za svoje blago več, vendar so največje dobičke pospravili nakupovalci. Pri tem je pa še cvetela v veliki meri verižna trgovina, kar je konec koncem šlo vse na račun potrošnika. Toda mnogi zadržniki so bili pri tem kaj kratkovidni, prekmurske zadruge so ostale po večini sedaj brez potrebnih sredstev in so sedaj pred vprašanjem, kje vzeti finančna sredstva za pospeševanje kmetijskega. Tako imajo sedaj največjo škodo sami kmetovalci, to je prekmursko kmetijstvo kot celota.

Da bi takim neurejenim razmeram bilo konec, je gospodarski svet OLO M. Sobota nedavno sprejel ustrezne sklepe za ureditev odkupa kmetijskih pridelkov ter odpravo prekupčevanja in posredovanja nakupovalcev. V bodoče bodo odkupovalce izključno kmetijske zadruge. Domača odkupna podjetja so

morala že s 1. decembrom odpustiti vse nakupovalce. To pa bodo morala storiti tudi odkupna podjetja iz ostalih okrajev, saj ne bodo smela več pošiljati svojih nakupovalcev v Prekmurje. Ne samo, da se bo s tem stabiliziralo odkupno tržišče in odpravilo verižništvo s kmetijskim pridelki, temveč se bodo dobički iz trgovine stekali pri z. drugih v sklade, s katerimi bo mogoče učinkoviteje pospeševati prekmursko kmetijstvo.

S tem, da prevzemajo Kmetijske zadruge v Prekmurju razširjeno in izpopolnjeno trgovino s kmetijskimi pridelki, pa prevzemajo veliko odgovornost. Upravni odbori zadrž bodo morali storiti vse, da bodo zadržne trgovine opravljale to nalogo v zadovoljstvo proizvajalcev in potrošnikov.

Prometne nesreče

Na glavni cesti Gorjansko — Duple se je pod vasio Pliskovica v soznanem okraju zgodila v začetku minulega tedna prometna nesreča, ob kateri je izgubil življenje šofer, mehanik Andrej Zivec, zaposlen pri KZ Tomaj. Zivec je s traktorjem zavozil preveč na desno in se prevrzel približno 2 m globoko pod nasip. Traktor ga je tako močno pritisnil, da je zaradi poškodb umrl.

Pod neprimerno težo mostnice v dolžini treh metrov; pri tem se je zlomila tudi zadnja os na priklopi. Obojni šofer pri nezgodi ni bil. Na vozilu in mostu pa je nastalo precej škode. Nezgoda je zakrivil šofer, ker je spregledal ali pa morda tudi ni upošteval prometnega znaka, s katerim je označena nosilnost mostu.

Po Streliški ulici iz Maribora proti Radvanjam je šofiral Stojanovski Jordan v soboto popoldne avtomobil znamke »Dodge«. Ko je pri radvanjih soli dohitel neki tovorni avtomobil, se je Stojanovski zalotil vanj, ko je le-ta zmanjševal hitrost. Pri tem je dobil sopotnik Hornjak, ki se je vozil s Stojanovskim, lažje telesne poškodbe. Na vozilu pa je bilo za okrog 60.000 dinarjev škode. Nezgoda je zakrivil Stojanovski, ker je vozil z vozilom, na katerem niso bile v redu zavore in je zato tudi prišlo do nezgode.

Spet je gorelo

V petek je nenadoma začelo goriti gospodarsko poslopje občinskega LO Velka, okraj Maribor. Poslopje je bilo leseno in so v njem shranjevali raznovrstni tehnični material in poljska orodja. Po dosedanjih ugotovitvah je prišlo do ognja zato, ker je krava prevrnila poročje petrolejke. Svetilka se je razbila, petrolej razlil, in tako se je ogenj hitro razširil.

V noči na petek je gorelo gospodarsko poslopje Franca Sterna v Planini pri Framu, okraj Maribor. Zgoraj je do tal in je škode za poldrug milijon dinarjev. O varoku požara še poizvedujejo.

V nedeljo jutraj je nenadoma začelo goriti v hlevu Avgusta Valovec v Dobovi v krškem okraju. Ogenj je uničil hlev tako da ima Valovec približno za 450.000 din škode. Menijo, da je ogenj nastal zato, ker je krava prevrnila poročje petrolejke. Svetilka se je razbila, petrolej razlil, in tako se je ogenj hitro razširil.

Vlak ga je povozil

Na železniški progji med Postojno in Rakekomi je v četrtki bil zaposlen železniški delavec Anton Japelj. Ob dveh popoldne se je vračal domov. Vsem je privozi potniški vlak in Japelja povozil. Domnevajo, da ga Japelj ni slišal in tako postal žrtev.

Pojasnjen umor

Dne 2. decembra zvečer je bila umorjena 28-letna delavka Pavlina Hvala iz vasi Kneža v Tolminskem okraju. Kriminalistični organi so začeli iskati morilca. Obdukcija je pokazala, da je bila Hvalova četrti mesec noseča. Tako je bilo kriminalističnim organom delo olajšano. Ugotovili so, da je k njej zahajal 37-letni posestnik sin Alojz Dobravec iz neke sosednje vasi. Ko so le-tega aretirali in ga zaslišali, je Dobravec priznal, kje in kako je Hvalovo ubil.

CRENSOVCI

V Crensovcih je bil pred dnevi občan zbor SZZL. Udeležna je bila slaba, čeprav imajo precej članov, vendar mimogrede še to. To število članov ni dovolj, če pomislimo, koliko prebivalcev ima kraj. Poročilo je obsegalo v glavnem delovanje vsakega odbora SZZL. Vendar se po njem ni razvila kdo ve kaj prida razprava. Sploh moramo ugotoviti, da je bilo delovanje SZZL dokaj slabo. Na obtem zboru so, zvaljani prv odbor in upamo, da bo ta boljše delal. D. J.

Samo mleko zdravih krav smejo prodajati

Preskrba z mlekom v Mariboru niha z letnimi časi

Večina podjetij, ki odkupujejo mleko, in njihovi zbiralci prevzemajo mleko samo od živinorejcev, ki nimajo v hlevu nobene krave, okužene s tuberkulozo. V Mariboru pa prinašajo precej mleka mimo odkupnega podjetja. Nekateri živinorejci iz okoljskih krajev in z mestnega področja, kjer se pečajo s kmetijstvom, prinašajo mleko na trg ali potrošnikom na dom. Na trgu smejo prodajati mleko in mlečne izdelke le živinorejci, ki imajo veterinarska potrdila, da imajo v hlevih le zdravo živino. Tamkaj je kontrola možna, teže pa je kontrolirati tiste, ki dostavljajo mleko na dom.

Svet za gospodarstvo pri MLO pa je tudi predlagal, da bi prihodnje leto uvedli obvezno prodajo tuberkuloznih goved. S tem bi zmanjšali nevarnost, da bi se okužili ljudje, ki bi uživali mleko od okuženih krav.

Čeprav živinorejci s področja mesta lahko krijejo le manjši del potrošnje mleka v Mariboru, je njihov prispevek zelo pomemben. Ta njihova vloga poraste predvsem takrat, kadar se zmanjšuje dovoz mleka s podeželja. Zadnje tedne so mariborski potrošniki to močno občutili, ker je količina mleka, ki jo zbere vsak dan mariborsko podjetje z mlekom, padla za več kot polovico. Poleti je podjetje pripeljalo v mesto dnevno tudi do 14.000 litrov mleka, sedaj pa komaj 5000 do 6000 litrov. Da bi krili povpraševanje po mleku, je podjetje prenehalo v teh kritičnih mesecih proizvajati mlečne izdelke. Zvišali so tudi odkupno ceno, da bi živinorejci rajši prodajali svoje mleko. Sicer tudi s tem ukrepi ne bodo odpravili vseh težav, ker so le-ta posledica slabše moznosti zaradi nedovoljnega krmiljenja živine.

Svet za gospodarstvo pri MLO pa je tudi predlagal, da bi prihodnje leto uvedli obvezno prodajo tuberkuloznih goved. S tem bi zmanjšali nevarnost, da bi se okužili ljudje, ki bi uživali mleko od okuženih krav.

Čeprav živinorejci s področja mesta lahko krijejo le manjši del potrošnje mleka v Mariboru, je njihov prispevek zelo pomemben. Ta njihova vloga poraste predvsem takrat, kadar se zmanjšuje dovoz mleka s podeželja. Zadnje tedne so mariborski potrošniki to močno občutili, ker je količina mleka, ki jo zbere vsak dan mariborsko podjetje z mlekom, padla za več kot polovico. Poleti je podjetje pripeljalo v mesto dnevno tudi do 14.000 litrov mleka, sedaj pa komaj 5000 do 6000 litrov. Da bi krili povpraševanje po mleku, je podjetje prenehalo v teh kritičnih mesecih proizvajati mlečne izdelke. Zvišali so tudi odkupno ceno, da bi živinorejci rajši prodajali svoje mleko. Sicer tudi s tem ukrepi ne bodo odpravili vseh težav, ker so le-ta posledica slabše moznosti zaradi nedovoljnega krmiljenja živine.

Kranj — Titov trg

To in ono iz Nove Gorice

Lutkovno gledališče v Novi Gorici

Novogoriško lutkovno gledališče bo vzgajalo tudi kader za ostale lutkarske centre (v Ajdovšini, Kanalu ob Soči in Goriskih Brdih), ki so jih prav tako nedavno ustanovili. Z gostovanji jim bo pomagalo pri izpopolnjevanju in kakovostnem podajanju iger.

V Novi Gorici je doslej delovala le lutkovna družina na gimnaziji, ki pa zaradi raznih težav ni mogla zadovoljiti potreb mesta in je na primer v zadnjem letu uspešno naščitirala eno igrice.

Nova trgovina s čevlji v Solkanu

Prebivalstvo Nove Gorice bo prav gotovo razveselila vest, da bo tovarni čevljev »Alpina« iz Zirov na Gorinskem odprla te dni v Solkanu svojo prodajalno. V svetlem in prostornem lokalnu na križišču Kidričeve ceste in ceste IX. korpusa opravljajo pleskarji zadnja dela. Nova Gorica bo imela potem tri trgovine s čevlji, vse v Solkanu na cesti IX. korpusa. Možnost izbire bo potlej še večja, ljudje pa želijo, da bi konkurenca med posameznimi prodajalnami obute vplivala predvsem na znižanje cen. M. D.

Novogoriško lutkovno gledališče bo vzgajalo tudi kader za ostale lutkarske centre (v Ajdovšini, Kanalu ob Soči in Goriskih Brdih), ki so jih prav tako nedavno ustanovili. Z gostovanji jim bo pomagalo pri izpopolnjevanju in kakovostnem podajanju iger.

V Novi Gorici je doslej delovala le lutkovna družina na gimnaziji, ki pa zaradi raznih težav ni mogla zadovoljiti potreb mesta in je na primer v zadnjem letu uspešno naščitirala eno igrice.

Tov. Ivan Regent je preda val v Novi Gorici

Tovariš Ivan Regent, predsednik Zveze Svobod Slovenije in primorski zvezni ljudski poslanec, je preda val v soboto v Novi Gorici o »Delavstvu in prosveti«.

V izbrnem in zelo zanimivem izvajanju je govoril o prizadevanjih delovnih ljudi za dvig izobrazbe. Te težnje niti najbolj grobo nasilje in izkoriščanje pod kapitalizmom nista mogla preprečiti. Zlasti obirno se je zadržal pri obravnavanju nalog in ciljev ljudsko-prosvetnega dela in obilne prosvetljanja delovnih ljudi v naši socialistični domovini.

Poslušalci so tovariša Regenta ob zaključku nagradili z dolgoletnim aplavzom. V imenu novogoriške »Svobode« ga je pozdravil in se mu zahvalil za predavanje predsednik društva tov. Peter Simonih Tov. Alfred Hvala, tajnik »Svobode«, je potem gosta v posebni spomenici, ki mu jo je

Ivan Mohorič-Tiger

Vipava, 13. decembra. V petek zvečer je po dolgotrajni bolezni umrl v splošni bolnišnici v Vipavi tovariš Ivan Mohorič-Tiger iz vasi pri Vipavi. Pokojnik je sodil v vrsto najstarejših primorskih partizanov in je bil prvi družinski oče, ki je imel od partizane. Pokojnik je bil eden od organizatorjev odbora Osvobodilne fronte v zgornji Vipavski dolini leta 1941 in bil član prvega Okrožnega komiteja KPS za zgornjo Vipavsko dolino in vojaški referent. Pokojnik Ivan Mohorič-Tiger je bil nosilec partizanske spomenice 1941 in bil za zadržanje v narodnoosvobodilni borbi večkrat odlikovan. Bil je rezervni organizator vipavske občine so pokojniku prisnelo dostojen pogreb. V soboto in v petek je truplo pokojnika ležalo na mrtviškem odru v avli Doma JLA v Vipavi. Častno stražo pokojniku so držali soborci rezervni oficirji, oficirji pogreb, katerega se je udeležilo nad tisoč ljudi, ki so mu položili na grob za velikih vencev.

Pri odprtem grobu se je od pokojnika poslovil tov. Martin Greif, sekretar Okrajnega komiteja Gorice, v imenu JLA major Kovačević in predsednik Društva rezervnih oficirjev občine Vipava. Častni vod JLA je ob odprtem grobu izstrelil 3 častne salve, a pevski zbor podjetja LIP Ajdovščina je zapel dve žalostinki. Tov. Boris Kraigher, predsednik Izvršnega sveta LRS, pa je postal občinskemu odboru Zveze borcev naslednje brojavko: »Ob nenadni smrti tovariša Tigra sprejmite moje iskreno sožalje.« Smrt Ivana Mohoriča-Tigra je globoko ojedlnika med prebivalstvom zgornje Vipavske doline.

Motiv iz Trente

Zalostno, toda resnično

Pri hudourniških delih v gornjezasavski dolini je bilo zapocenih tudi več delavcev iz vasi Trente, katerim je investitor hotel po pošti poslati zaščitnik. Ker blagajnik investitorja ni privedel, k pristojna pošta za vas Trento, je telefonično prošil pošto B. za pojasnilo. Na nemeščanka je pa blagajniku odgovorila, da Trenta ni v Južni Italiji, te več v Italiji. Ko ji je blagajnik obasnil da temu ni tako, je nemeščanka odgovorila, da v uradu ni seznamov in da mu ne more dati pojasnila.

Deset let po osvoboditvi se torej našde še vedno državnih nemeščencev in to v sosednjem okraju blizu same Trente, ki še vedno ne ve, da Trenta ni več v Italiji.

N.Čl.

KULTURNI OBZORNİK

Gostovanje pevskega zbora iz Zagreba v Ljubljani

Pevski zbor obrtniškega kulturno-umetniškega društva »Sloga« iz Zagreba je kot gost ljubljanskega obrtniškega kulturno-umetniškega društva »Kos-Hribernik« privedel koncert 11. decembra v Filharmoniji. Kljub temu, da je bilo to v soboto, je imel prav lep obisk, za kar so gotovo poskrbeli prizadevni gostitelji. Dirigent zbora je bil Tomislav Andrić.

Ogromno večino obseznega, 25 pesmi obsegajočega sporeda je zapel moški zbor, ki je precej številčen (ima okrog 50 pevcev). Za uvod je izvajal petero pesmi sodobnih hrvaških skladateljev I. Matetića-Ronjgova, J. Hatzeja, M. Magdalenića, K. Odaka, J. Gotovca na besedila s sodobno borbeno in domovinsko tematiko. Po teh pesmih, ob katerih smo si lahko rekli, da na Hrvaškem tudi najodličnejši skladatelji bolj kot pri nas kultivirajo zborovske pesmi in da so v tej literaturi razvili celo neki svojstveni in zanimivi rečtativni slog — po teh pesmih torej nam je zagrebški zbor zapel še vrsto drugačnih pesmi, ki so jih odprl s Hajdrihom (Jadransko morje) in zaključil z Gobeom (Pesem o svobodi), torej s slovenskima pesmima. Razen teh dveh sta bila iz slovenske literature na sporedu še dva Hajdrihova zbora (Pod oknom, Sirota). Gleda slovenskih pesmi smo opazili tu potemtakem nekaj podobnega kot pri svojetasnem gostovanju šibeniškega »Kosa«: morda je pravilo, da jemljejo hrvaški zborovski ansambli iz slovenske literature najrazličnejši stvari iz starejšega repertoarja, morda zato, ker večidel le te poznajo; tam pri njih se živijo neko iztrgano življenje celo take pesmi, ki so pri nas že davno odložene in pozabljene (n. pr. Hajdrihova »Sirota«). Pa tudi v izbiri domačih, hrvaških pesmi se je zbor v nadaljevanju naslonil pretežno na starejši repertoar iz dobe Vatroslava Lisinskega in Ivana Zajca. Poleg teh dveh smo slišali iz tega kroga pesmi V. Novaka in J. Canića. Tako nam je bila dana prilika — redka in dobrodošla vsakemu pevsko zainteresiranemu človeku — slišati nekaj najboljših, še vedno priljubljenih zborovskih pesmi, ki so jih hrvaški skladatelji starejše dobe poklonili svojemu narodu (Lisinski: Prejla itd., Zajc: U boj itd., Novak: Bl mirna noč, Canić: Oj, jesenske duge noči). Zastopana sta bila tudi srbska klasika Mokranjac in Binčič, ter končno poleg S. Jankovića mlajša hrvaška skladateljica Z. Grgošević in B. Krnić.

Moški pevski zbor ima, kakor omenjeno, prednost precej goste zasedbe, kar mu je zvočno jako v prid. Kljub temu se jezikček na zvočni tehnični nagiba na tenorsko stran, kjer je nekaj pevcev z glasovi prave tenorske barve, v basih pa prvi bas zvočno in po barvi prevladuje

nad drugim basom, zaradi česar zbor v svojem zvoku včasih občutno pogrša basovski temelj. Na splošno vzeto je zbor v glasnem petju glasovno mnogo bolj kot v tihem. — Zborovodja izrazilo izkorišča vso lestvico dinamičnih sredstev in zbor mu pri tem zelo gibčno sledi. Toda v tihem petju je zbor še prilično malozveneč, tako da mu glas ne nese toliko, in tudi precej manj homogen kot v glasnem petju. Zelo močan vtis je napravil zbor s svojo disciplino ter brzim, brezpogojnim reagiranjem na sleherni dirigentovo kretanje. V interpretaciji je zbor preprost in nepretenciozen, kakor je preprost in nepretenciozen njegov program, zato pa neizumetničen, topel in prijeten. Na posameznih mestih dosega

že tisto stopnjo umetniške izrazitosti, ki gane človeka. Na vsak način je treba posebej omeniti odlično, pač najboljše izmed vseh, izvedeno Mokranjčevu XI. rukovet (makedonskih pesmi).

Zenski zbor je nastopil le z dvema, mešani zbor, ki je manjši od moškega, le z eno krajšo točko. Gostovanje zagrebškega pevskega zbora je bilo za nas zanimivo kot primer za amatersko zborovsko dejavnost v glavnem mestu hrvaške republike. Če smemo sklepati po njem (in po peščici drugih hrvaških zborov, ki jih poznamo), se na Hrvaškem dela v živem kontaktu s tradicijo, nezaljavno in neprenajljivo, zato pa temeljito, resno in strokovno čvrsto. Rafael Ajlec

STARODAVNA KOREJSKA PRAVLJICA NA ODRU

(Krstna predstava mladinske igre Kristine Brenkove »Najlepša roža« v Mestnem gledališču v Ljubljani)

Nič lepšega in nič bolj hvaleznega pa tudi nič težjega kakor spravi na oder starodavno pravljico in jo postavi pred našo zahtevno publiko v nedeljo popoldne: pred otroke. Kristina Brenkova je z dramatično korejsko pravljico o lepi deklici Sim Cen napravila zanimiv poskus.

Pestra vzhodnjaška scenarija in obleke (Prešetnik in Butina) pa de-

janje, ki se odvija več ali manj po kitajskih dramaturških pravilih — vse to je nad vse mikavno. Lepa in slomašna deklica Sim Cen (v katero je seveda zaljubljen sam cesarjevič) in ki ima slepega očeta, prodaja sama sebe trgovcem za žrtveno deklico. S tem je pridobila očetu zdravilo za oči in oče res spregleda, toda hčere ne more več videti, ker se je na potovanju z ladjo morala vreči v valove in s tem potolažiti razjarena morská božanstva. Namesto nje zrasla iz morja najlepša roža, ki jo mornarji ujamejo in končno prinese samemu carjeviču. Tu se ta roža spet spremeni v lepo Sim Cen. Konec je seveda poroka in splošna sreča in veselje.

Dramatizacija Kristine Brenkove sprečeno in domiselno razpieta ta starodavni korejski pravljici motivi in mu tudi dodaja nekaj novih elementov. Zelo dobra in nepriljudna je tudi njena idejna, demokratska zaostrelost. Zal pa pogrešamo komičnih elementov, ki bi bili ob tako žalostni zgodbi vsekakor nujni. Trgovci, mornarji, dvorjani in drugi, vsi so nudili dovolj prilike za to. Nekaj posrečenih domislekov režiserja Franceta Prešetnika seveda ni moglo nadomestiti tega, česar v tekstu ni bilo. Kljub nekaterim posrečenim prijemom kitajskega oblika ni bila vedno dovolj učinkovita za mlado publiko.

Po igralski strani predstava ni dosegla povprečja, čeprav so nekateri izoblikovali lepo zaokrožene značaje, tako Julka Stariteva v naslovni vlogi, Miro Kopač v vlogi slepega očeta, Vera Murkova v vlogi Sim Cenin prijateljice, Saša Miklavc kot cesarjevič, Slavka Glavinova kot cesarična, zlasti pa Ruša Bojčeva kot Amna in vsi trije trgovci (Franci Prus, Jože Lončina, Judita Hahnova). V ostalih vlogah so nastopili še: Janez Albreht, Janez Prešetnik, Jože Zupan, Miro Veber in Angel Arčon. Vsekakor so dobra in pisana scena ter razkošni kostumi reševali predstavo.

Priredovanje Kristine Brenkove na področju mladinske dramatike je na vsak način danes že pomembno in bi tudi njeno delo lahko — z nekaterimi popravki in dopolnili seveda — postalo pravo lepo besedilo za boljše in uspešnejše predstavo. Boris Grabnar.

Miloš Vučković: Primorka

IZ NASIH KINODVORAN

»KALNE VODE«

»Las Aguas Bajan Turbias«. Scenarij: Eduardo Borrás. Režija: Hugo del Carril in glavni vlogah: Hugo del Carril, Adriana Benetti, Raul del Valle. — Podjetje za izposojanje filmov »Croatia«, Zagreb.

»Zena morja«, prvi argentinski film, ki smo ga videli, nas je razočaral. Ponesečna filmizacija jesenove »Gospa z morja« (kdo ve zakaj so šli Argentinci smemat prav Ibsena?) nas je do kraja prepričala o nepomembnosti ter slabosti prizadevanja Argentincev v smeri kinematografske internacionalizacije njihove filmske scene. Zato je bilo to naše prvo srečanje z argentinskim filmom ne samo nenaravno — namreč glede na povsem upravičena pričakovanja, da bomo spoznali in doživeli nacionalno argentinsko umetnost, ugotovili specifično temo, vsebino in stil. Internacionalizirani, obubožani Ibsen v »Zeni morja« nam ni mogel nuditi nič dobro hollywoodsko predstavo, četudi bi lahko pri tem filmu govorili o dokaj amerikaniziranim prijemu njegovih argentinskih ustvarjalcev. Drugi argentinski film, »Kalne vode«, ki ga te dni gledamo, ta slab vtis docela popravlja. Popravlja ga resnično v točki meri, da se nam zdi, da je šele ob filmu »Kalne vode« mogoče govoriti o našem prvem srečanju z argentinsko filmsko umetnostjo. Odkriva nam resnico o argentinskih ljudeh, prikazuje nam njihove usode ter verno pripoveduje o tem, kar jih prizadeva, govori nam o tem, kar je tipično za to deželo in narod. Film posega v nedavno argentinsko preteklost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi dila zavest moči skupnega upora, v valski vojski človeških volkov. Ta enostavna, neposredna, obenem pa nekoliko mračna in nenavadna vsebina razodeva jasno, prepričljivo izpovedano miselno jedro: v skupnosti je moč, v združitvi zoper tlačitelje je rešitev od zatiranja. Kakor je morda evropskemu gledalcu takšna predstava in najenostavnejša obravnava problema do neke mere tuja, vendar deluje film nanj s svežo in sušestvinsko pretekllost. Ob zgodbi dveh bratov ter njuni ljubezni nam pripoveduje dramo ljudi, ki so krhka lačni zašli v suženjsko odvisnost od nečloveškega plantažnika in njegovih vilovtov ter živeli v peklenu fevdalnih metod in poniževalnih odnosov vse dotle, da se ne v njih vzbudi

DNEVNE NOVICE

Poročili so se v Ljubljani: logar Gombac Jožef in kmzovalka Polh Ivana, pleskar Zakovšek Ivan in delavka Omahen Neža, orodjar Rupert Dominik in JLA Branković Vojislav in študentka Vojvodić Senka, inš-meturgije Seliškar Franc in abs. flo-rotije Simončič Ruža, stroj. ključav-ničar Bizavičar Dušan in delavka Jan-

ZREBANJE VII. KOLA TOMBOLE ZVEZE GLUHIH JUGOSLAVIJE BO 15. DECEMBRA V NOVM SADU

MA Milica, drž. uslužb. Tomc Silve-mer in otroška negovalka Bele Milena, toplec Sambolec Stjepan in delavka Usnik Ana, drž. uslužbenec Sladin Vinkoslav in delavka Pelcar Terezija, varavnik Jež Ivan in dramska igralka Petra Marija, šofer Naroglav Anton in kuhinj. pomočnica Vidonja Irena, rudar Zibret Karel in gospodinja Zu-pan Ana, pleskar Kosec Vinko in kroj. pomočnica Zoran Ladislava.

Z dopisnim tečajem se hitro na-čete esperanto. Prvo lekcijo pošlje proti priložnosti 50 din Zveza espe-rantistov Slovenije Ljubljana - Mi-ličičeva cesta 7.

KROMOV PRASEK je najboljšo sredstvo za čiščenje štedilnikov in posode. Doblj se zopet v vseh trgo-vinah.

Naznanjamo žalostno vest, da je umrla naša mama

MARIJA SNOJ
upokojenka Tobačne tovarne
Pogreb pokojne bo v torek, dne 14. decembra 1954 ob 14.30 izpred pokopališča na Viču. — Do pogreba leži na Prevalju 70.
Zalujoči: sinovi in hčerka z družinami in ostalo sorodstvo.

Umrl je naš dragi mož, oče in stric

ANTON PERKO
teh. inšpektor Dir. PTT v. p.
Pogreb bo danes, 14. dec. popoldne v Piranu.
Zalujoči: Ivanka, žena; Anton, luški kapetan v Piranu, sin — in ostalo sorodstvo.

GLEDALISKA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA
Torek, 14. dec. ob 20: Rostand: »Cy-rano de Bergerac«. Abonma H.
Sreda, 15. dec. ob 20: Irwin Shaw: »Dobri ljudje«. Abonma red K.
Četrtek, 16. dec. ob 15.30: Gollia: »Princeska in pastirček«. Mladinska igra. Premiera. Izven.
ob 20: B. Shaw: Candida. Abonma red G.
Petek, 17. dec. ob 15.30: Rostand: Cy-rano de Bergerac. Abonma Petek I popoldanski.
Sobota, 18. dec. ob 15.30: Gollia: »Prin-ceska in pastirček«. Mladinska igra. Izven.
ob 20: Goldoni: »Lažnik«. Izven in za podeželje.
Nedelja, 19. dec. ob 15: Gollia: »Prin-ceska in pastirček«. Mladinska igra. Izven.
ob 20: Shaw: »Pygmalion«. Izven in za podeželje.
Premiera mladinske igre Gollia: »Princeska in pastirček« bo v četrtek.

VSAKA TRETJA TABLICA VII. KOLA TOMBOLE ZVEZE GLUHIH JUGOSLAVIJE, KI STANE 50 DIN, ZADENE
16. decembra ob 15.30 in ne v sredo, 15. decembra.

OPERA
Torek, 14. dec. ob 19.30: Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«. Abonma red B.
Sreda, 15. dec. ob 15: Hristič: »Ohrid-ska legenda«. Zaključena predsta-va za LMS.
Četrtek, 16. dec. ob 19.30: Verdi: »Ples v maskah«. Gostovanje Ru-dolfa Franca. Abonma red D.
Petek, 17. dec. ob 17.30: Rossini: »Se-viljski brivci«. Gostovanje in Litiji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaža
Torek, 14. dec. ob 16: Norman Krasna, John v zadregi. Red Torek popol-

TABLICE VII. KOLA TOMBOLE ZVEZE GLUHIH JUGOSLAVIJE STANEJO SAMO PO 50 DINARJEV. — PRODAJAJO JIH VSI PRODAJALCI SREČK JUGO-SLOVANSKE LOTERIJE

Zadnja novost
Marta 777
EAU DE COLOGNE.

danski. Vstopnice so tudi v pro-daji.
ob 20: Norman Krasna, John v za-dregi. Red Torek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Sreda, 15. dec. ob 16: K. Brenkova: »Najlepša roža«. Mladinska pred-stava. Izven.
ob 20: Mira Mihelič: »Zlati oktober«. Abonma TSS I.
Četrtek, 16. dec. ob 20.30: Christopher Fry: »Gospa ne bo zgorela«. Abon-ma TSS II.

**Koteks odkupuje
svinjske kože 1.a
kg. — 200.—**

Lokomobilo

S KAPACITETO PARE 2500 kg
NA URO IN PRITISKOM PA-
RE 10 DO 12 ATM,
PO MOŽNOSTI S PREGRE-
JALCEM

vzamemo kot prenos osnovnih
sredstev ali kupimo

Podjetja, ki bi nam lahko
odstopila lokomobilo označe-
nih sposobnosti, naprošamo,
da nam čimprej pošljejo pon-
udbe s podrobnim opisom
lokomobile.

PODJETJE
»MILOJE ZAKIČ«
Kruševac
Telefon 113 in 147
6461

VESTI IZ MARIBORA

Dežurna lekarna v torek, dne 14. decembra 1954: lekarna »Planin-ka«, Glavni trg 20.

KINO
PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Rdeči gusar«. UDARNIK: Francoski film: »Plačilo za strah«. POBREŽJE: Ameriški film: »Zig pre-teklosti«. STUDENCI: Ameriški barvni film: »Melba«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 14. dec. ob 19.30: Hristič: »Ohridska legenda«. Red C.
Sreda, 15. dec. ob 19.30: Smetana: »Prodana nevesta«. Red ZIS.

KINO »TRIGLAV«

ITALIJANSKI FILM
Neapeljski milijonarji

Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 15 da-lje. — V glavni vlogi Toto, Eduar-do de Filippo in Leda Gloria.

KINO »UNION«: Amer. film: »Naj-boljša leta našega življenja«. Brez tednika. Predstave ob 15, 18 in 21. V glavnih vlogah Frederic March, Myrna Loy, Harold Russell in Virginia Mayo. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: Franc. film: »Fan-fan la Tulipe«. Brez tednika. Pred-stave ob 15, 18 in 20. V glavnih vlogah Gina Lollobrigida in Gerard Philippe. — Prodaja vstop-nic od 9.30—11 in od 15 dalje.

KINO »SLOGA«: Argent. film: »Kaine vode«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. — Ob 10 matineja istega filma. — V glavnih vlogah Hugo del Carril in Adriana Benetti. — Prodaja vstopnic za popoldanske predstave od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9—10.

KINO »SOCA«: Angleški barvni film: »Jassy«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavnih vlogah Margaret Lock-wood in Dermot Walsh. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 15 dalje.

KINO »LITOSTROJE«: Ameriški film: »Na slabem glasu«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričet-kom predstave.

JESENICE: »RADIO«: Ameriški film: »Pregnanci iz Poker Pleta«. Pred-stavi ob 18 in 20. — »PLAVZ«: Ameriški film: »Francis v vele-mstvu«. Predstavi ob 18 in 20. **CELJE:** »UNION«: Ameriški barvni film: »Afriska kraljica«. Predstavi ob 18 in 20. — »DOM«: Francoski film: »Fanfan la Tulipe«. Predstavi ob 18.15 in 20.15. **PTUJ:** Amer. barv. film: »V vrtincu«.

DROBNI OGLASI

DVA NOVA VISOKOTLAČNA parna kotla, izdelek Tovarne parnih kot-lov v Zagrebu, proda Uprava Elek-trične cestne železnice, Ljubljana, Celovška c. 184. Ogrevaina površina je 16.24 m², dovoljeni pritisk 8 atm. Ogled ob delavnikih od 8.—14. ure.

PREKLIC. Preključljivo pooblastilo št. 60-53 z dne 15. sept. 1953, izdano tov. Slavku Čičaku, trgovskemu potniku iz Zagreba, Puljska 12, za nabiranje fotografskih povečav. Za strankam povzročeno škodo in iz-vršena naplačila podjetje ne od-govarja. — Invalidsko podjetje »Fotolik«, Ljubljana.

KINO »SISKA«

ITALIJANSKI FILM
Neapeljski milijonarji

Režija Eduardo de Filippo. V glavnih vlogah Toto, Leda Gloria. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

»ŽELJPOH«

ZAGREBŠKO ŽELEZARSKO PODJETJE

VELETRGOVINA Z ŽELEZNI, KOVINSKIM IN SANITARNIM BLAGOM

ZAGREB, Martičeva 14 — skladišče: R. Krofina 14

obvešča

vse svoje poslovne prijatelje in kupce, da od 15. do 31. decembra 1954

zaradi inventure ne bo izdajalo blaga

iz skladišča podjetja.

Prodajne poslovalnice v poslovnih prostorih podjetja bodo redno obratovale, le po 15. decembru sprejeta naročila bodo izvršena šele 1. januarja 1955.

2438

KUPIMO ALI VZAMEMO KOT PRENOS OSNOVNIH SREDSTEV

DOBRO OHRANJENO POLSTABILNO

lokomobilo od 180 do 450 Ks

Ponudbe s podrobnim opisom pošljite na naslov:

Tvornica kudelje, Črnkovci

6511

»DERMA«

ZAGREB

BEOGRADSKA 58

PODJETJE ZA PROMET Z USNJEM, GUMO, KEMIKALIJAMI IN TEHNIČNIM MATERIALOM — UVOZ - IZVOZ

OBVEŠČA VSE SVOJE POSLOVNE PRIJATELJE IN KUPCE, DA BO SKLADIŠČE V RAČKEGA ULICI 10

zaradi inventure zaprto

od 20. do 31. decembra 1954

PROSIMO CENJENE ODJEMALCE, DA SVOJA EVENTUALNA NAROČILA IZVO-LIJO OPRAVITI PRED INVENTURO, KER BODO VSA NAROČILA, SPREJETA PO 12. DECEMBRU 1954, LAHKO IZVRŠENA ŠELE PO 1. JANUARJU 1955.

2420

»AVTOTEHNA«

LJUBLJANA, Celovška c. 38
BEOGRAD, Brankova ul. 18

OBVEŠČA CENJENE STRANKE, DA BO V KONSIGNACIJSKIH SKLADIŠČIH NADOMESTNIH DELOV VOZIL

GENERAL MOTORS: OPEL, CHEVROLET, PONTIAC, OLDSMOBILE, BUICK, CADILLAC, CMC, VAUXHALL IN BEDFORD
OM: OM-SUPER ORIONE, OM-ORIONE, OM-SUPER TAURUS, OM-TAU-RUS, OM-LEONCINO
TER V KONSIGNACIJSKEM SKLADIŠČU BOSCH

LETNA INVENTURA

od 20. do 31. decembra 1954

CENJENE STRANKE PROSIMO, DA SI PRAVOČASNO PRESKRBE POTREBNO BLAGO, KER KONSIGNACIJSKA SKLADIŠČA V ČASU INVENTURE NE BODO POSLOVALA

4178

PODJETJE ZA RAZISKAVANJE IN PROIZVODNJO NAFTE IN PLINA

»NAFTAGAS« — ZRENJANIN

obvešča

VSE GOSPODARSKE ORGANIZACIJE, URADE, USTANOVE IN DRUGE PO-SLOVNE PRIJATELJE

da je sedež uprave podjetja prenesen v NOVI SAD

PROSTORI UPRAVE PODJETJA SO V POSLOPJU v Ulici Maksima Gorkega št. 22

TELEFONI:
— direktor in sekretariat: 32-58
— tehnični sektor: 40-78
— vodja finančno-komercialnega sektorja: 28-32
— komercialni oddelek in računovodstvo: 39-77

POŠTNI PREDAL 252
TEKOČI RAČUN PRI NARODNI BANKI FLRJ — PODRUŽNICI V NOVM SADU
ŠT. 300-T-603

»NAFTAGAS« — NOVI SAD

6450

BOJ ČLOVEKA S PRIRODO: OSVAJANJE SEVERNEGA IN JUŽNEGA TECAJA

BOJ NA ŽIVLJENJE IN SMRT sredi razburkanih valov Arktičnega morja

Shackleton in njegovi tovariši so bili ta boj celih 16 dni

Raziskovalec Shackleton nadaljuje svoje pripovedovanje o naporni in nevarni vožnji s čolnom po Arktičnem morju, ko se je po brodomu napotil s petimi tovariši po pomoč, da bi rešili ostale člane posadke.

Naša zadnja noč na čvrstih tleh Slonovega otoka je bila hladna in neprijetna. Navsezgodaj smo vstali in pozajtrkovali. Potlej smo porinili manjši čoln na morje, naložili vanj živila, opremo in tovor, s katerim bi obteli večji čoln, ko bi ga porinili na morje. Tovor so bile iz odev sešite vreče, napolnjene s peskom. Tehtale so kakih 50 kg. Razen tega smo natoovorili v čoln nekaj debelih kamnov.

Valovi niso bili veliki, ko smo porinili čoln na morje. Ko pa smo vlekli po obali težji čoln, je morje iznenada vzvalovilo. Najbrž je bila nastala v ledu odprtina, da se je voda nemoteno pretakala. To nam je delo otežilo. Mnogi med nami so bili do pasu mokri, preden smo spravili čoln na morje. Biti moker v tem podnebnju pa ni nič kaj prijetno. Ko je težji čoln odplul od obale, je malo manjkalo, da se med pečinami ni prevrnil, preden smo ga odrinili na globlje morje. Pri tem sta Vincent in tesar padla v vodo. Harley je kot spreten fotograf brž posnel njun padec.

Naš čoln je kmalu pustil za seboj valove ob obali. Porabili smo vse vrvi za dolgo navezo, da ga valovi ne bi odnesli proti severovzhodu. Tedaj se mu je približal lažji čoln, iz katerega smo pretovorili tovor, potem pa se je lažji vrnil po ostale potrebščine. Za seboj je privlekel oba sodčka z vodo.

ODHOD

Opoldne je bil naš čoln pripravljen na odhod. Vincent in tesar sta zamenjala svoji obleki s suho obleko na obali stoječih tovarišev (pozneje sem zvedel, da se je njihova obleka posušila šele čez dva tedna) in posadka čolna je stala pripravljena na odhod. Pihal je zmeren zahodnik. Vodstvo taborišča sem zaupal Wildeu. Poslovlili smo se in tovariši so nam želeli srečno pot. Odvezali smo čoln in odpluli proti severovzhodu. Tovariši so stali na obali in nam mahali v slovo. Vem, da so upali, da jim bomo pripeljali pomoč. Dvignili smo glavno jadro in tako je čoln kmalu odplul tako daleč od obale, da smo tam stoječe tovariše komaj še videli. Zahodnik nas je hitro zanašal proti ledenemu polju. Ko smo

prispeli med ledene plošče, sem vstal in z roko objel jambor, da bi usmerjal čoln. Led je bil čedalje gostejši, tako da smo morali obrniti čoln skoraj naravnost proti vzhodu in jadrati naprej po vetru. Ob štirih popoldne smo našli prehod v ledu, ki sem ga bil opazil z obale. Led se je bil medtem že precej daleč odmaknil od obale. Sneli smo jadro in prijeli za vesla. Nikjer se nismo dotaknili ledu. Kmalu smo zagledali pred seboj odprto morje.

Spet smo dvignili jadro in ugoden veter se je uprl vanj. Tako smo ponovi jadrati proti daljnemu cilju. Morje je bilo zelo nemirno in ko bi bili morali prvikrat večerjati v čolnu, smo imeli velike preglavice s kuhaličnikom in konservo, da nam ni padla v vodo. Trije tovariši so se morali ukvarjati s segrevanjem konserve. Voda je brizgala čez

rob čolna in paziti smo morali, da nam kuhaličnik ni ugasnil.

Naslednjih 16 dni smo bili sredi razburkanih valov boj na življenje in smrt. Subantarkični ocean je potrdil svoj sloves nevarnega morja. Sklenil sem, da bomo jadrati proti severu vsaj dva dni, da bi prispeli v toplejšo podnebje, preden bi se obrnili proti vzhodu, proti Južni Georgiji. Prva noč je bila silno mučna in vsi smo bili veseli jutra, še bolj pa toplega zajtrka.

PROTI MORJU IN VETROVOM

Ko smo prva dva dni jadrati proti severu, sem upal, da bomo prispeli na področje toplejšega podnebja in se ognili ledenim ploščam. Stisnjeni na ozkem prostoru in vsi mokri smo vso pot drhteli od mraza. Borili smo se proti morju in vetrovom v noč in dan trajajoči bitki za golo živ-

ljenje. Naš čoln je bil tako majhen, valovi pa tako veliki, da se je čisto bežno gugal v zatišju med dvema vodenima bregovima. potlej pa se je dvignil na grebenu visokega vala in že nas je spet premetavalo. Doživljali smo tudi trenutke smeha, le da so bili redki. Celo ko smo imeli že razpokane in zatečene ustnice, smo še zbijali šale.

Tretjega dne je zapihal močan veter in kmalu je od severozahoda prihrumel vihar. Obrnili smo čoln proti vzhodu. Razburkano morje je odkrilo njegove slabe strani. Neprستاني udarci valov so zadevali iz zabojev narejene pokrove in naša streha se je upognila, da je kmalu stala na njej voda. In že je jela curjati ledeno mrzla voda v čoln. Sproti smo jo črpali iz njega, vendar pa smo bili vsi mokri. To drobno curljanje je bilo mnogo neprijetnejše od naglih, trenutnih mrzlih prh. Ležec na tleh, pod palubo, smo se zaman skušali umakniti curkom. V čolnu ni bilo več suhega kosička. Pokrili smo se s kapucami in mrko molčali.

Straža se je menjala vsake štiri ure. Stražili so po trije in trije. Prvi je sedel pri krmilu, drugi je imel na skrbi jadro, tretji pa je kar se da hitro črpal vodo iz čolna. Izmenjani stražarji so brž zlezli v mokre spalne vreče, da bi se vsaj malo odpočili, če že ni bilo moč zaspati. Zelo neprijeten je bil občutek, ker smo imeli mokre tudi nogavice. Vzlic viharju smo jedli redno. Na prehrano smo morali paziti, da ne bi omagali.

VIHAR BESNI

Četrti dan nas je vihar z juga prisilil, da smo obrnili čoln tako, da smo rezali valove. Hotel sem ga obrniti po vetru, toda morje je bilo preveč razburkano. To nas je znatno zadržalo, saj smo prevozili dotlej na dan 60 do 70 milj, zdaj pa smo pluli zelo počasi. Čakali smo, da bi se vihar polegel. Tudi petega dne se vreme ni zboljšalo. Vihar je besnel tako, da smo morali sneti glavno jadro in ga zamenjati z manjšim, narajenim iz vreč. Krmarili smo tako, da so se valovi v glavnem razbijali ob čoln. Nešteto krat je kazalo, da nas bodo zagnili, pa smo se zmeraj nekako izotali iz njih. Jugozahodni vihar nastane nad Antarktiko in zelo ohladi ozračje. Temperatura je padla globoko pod ničlo. Na čolnu se je začela nabirati ledena plast. To je bila nova nevarnost, na drugi strani pa nam je prineslo to važno prednost. Voda ni več curjala v čoln. Da ne bi led čolna preveč obtežil, smo ga sproti razbijali.

Proučevanje zračnih plasti

Ugledni angleški znanstvenik in predsednik Kraljevskega znanstvenega društva dr. Edgar Adrian je pojasnil načrt o »mnoličnem« raziskovanju gornjih zračnih plasti, ki naj bi ga uresničilo 36 narodov v treh letih. Cilj te operacije bo proučiti sile, ki vplivajo na magnetne viharje in na podnebje. Dr. Adrian je

Sedemletna Theresa Wright je ravno imela opravka s svojo liziko, ko je prišla mimo šimpanza iz londonskega živalskega vrta »Fifi«, se usedla zraven nje na klopi in jo objela.

V srednjem veku so sodili tudi živali

Nekaj primerov, ki kažejo, da je bilo sodstvo v starih časih tudi smešno

Sodstvo je bilo v srednjem veku kruto, večkrat pa tudi smešno. Zgodovina namreč pozna mnogo primerov, da so obtožili in obsodili tudi živali. Takšne obravnave so bile zlasti pogoste v Franciji. Tam so nekoč obsodili prašiča, ker je raztrgal otročička. Sodba se je glasila, da bodo prašiča živnega sežgali. Nekega drugega prašiča, ki je samo ogrizel svojega gospodarja, so tudi obsodili na smrt, tako da so mu odsekali glavo in eno nogo. Oba obsojena prašiča pa so poprej oblekli. V Dijonu so približno ob istem času obsodili na obglavljenje konja, ki je zakrivil smrt svojega gospodarja.

Povsem resen mož, predsednik parlamenta francoske pokrajine Provence Chasseneux je napisal leta 1531 razpravo, v kateri se podrobno ukvarja z vprašanjem, ali naj živali odgovarjajo pred kazenskim sodiščem, in odgovarja ja trditelno. V svojem delu omenja tudi sodno obravnavo proti majškim hroščem in polžem. V Autinu so sodili tudi podgane. Sli so tako daleč, da so našli celo ljudi, ki so bili pripravljeni zagovarjati te »zločince«. Leta 1604 je pariški parlament obsodil na vešala nekega »zločinskega osla«.

Leta 1699 so v francoski pokrajini Auvergne obtožili gosenice, ki so bile ogledale sadno drevje. Vse je bilo v redu, čakali so samo, kdaj pridejo »obtoženci«. Čakali pa so seveda zaman. Gosenice so opravile svoje delo in se porazgubile. Toda s tem zadeva ni bila odpravljena. Sodišče samo je imenovalo zagovornika in mož je svojo dolžnost vestno izpolnil. V dolgem, pravno dobro utemeljenem govoru je skušal pojasniti sodišču, da so

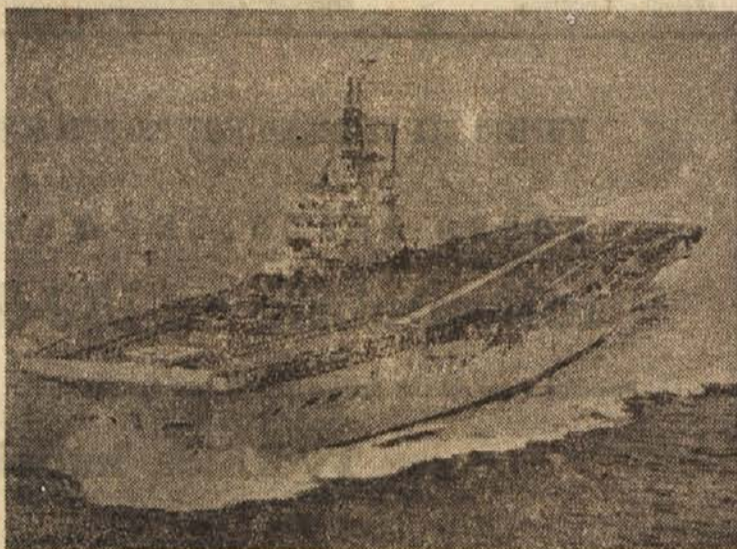
gosenice sledile samo svojemu naravnemu nagonu. Zagovor pa ni nič zalegel. Sodišče je obsodilo gosenice na smrt. Ob določenem dnevu naj bi prišle same na morišče, česar pa seveda niso storile. Le redki so bili ljudje, ki so videli v tej razpravi smešnost, otročje početje. Ko so pozneje to javno povedali, so jih celo obdoližili, da se upirajo zakonitosti in smešijo sodstvo.

MALI LEKSIKON

Kdo je dal ime Tihemu oceanu?
Od kdaj pridelujejo v Hercegovini tobak?

Tihemu oceanu (Pacifiku) so dali ime Magellan (Magalhaes) in njegovi mornarji. Na poti okrog sveta so se Magellanove ladje s težavo prebile skozi razburkano morisko ožino med Patagonijo in Ognjeno zemljo. Ko so novembra 1519 po tridesetih dneh viharnega vremena pripluli iz moriske ožine (ki so jo imenovali Magellanova), so mornarji opazili, da so na neznanem morju. Takrat je bilo slučajno mirno in mornarji so mu dali ime El Mar Pacifico (kar pomeni Tihno morje). Drukar zaupa na Tihemu oceanu čisto drevje. Vse je bilo v redu, čakali so samo, kdaj pridejo »obtoženci«. Čakali pa so seveda zaman. Gosenice so opravile svoje delo in se porazgubile. Toda s tem zadeva ni bila odpravljena. Sodišče samo je imenovalo zagovornika in mož je svojo dolžnost vestno izpolnil. V dolgem, pravno dobro utemeljenem govoru je skušal pojasniti sodišču, da so

V Hercegovini pridelujejo tobak že od 17. stoletja. Po podatkih, ki so jih našli v dubrovniškem arhivu, so se leta 1680 ugotovili tihotapski tobačniki iz Hercegovine na področju takratne Dubrovniške republike. Iz tega lahko sklepamo, da so že takrat pridelovali tobak v tej pokrajini. Zanesljive podatke o pridelovanju tobaka pa imamo šele iz leta 1842, ko so morali pridelovalci plačevati davek, kakor na ostale kmetijske pridelke. Leta 1879 so avstrijske oblasti upostavile trdnopod na tobak in dovolile trgovinsko pridelovanje samo v okrajih Mostar, Ljubuški, Stojanice, Ljubinje in Trbinje. Pred ustanovitvijo postaja za tobak so ustanovili v Mostaru leta 1880 takoj potem pa postaja v Ljubuškem, Trbinju in Stolcu. Takrat je bilo v Hercegovini kakih 10.500 pridelovalcev tobaka.

Te dni je britanska vojna mornarica dobila novo letalonosilko Bulwark, ki je opremljena z najsodobnejšimi pripomočki za pristajanje letal in radarskimi napravami. Na sliki vidimo novo letalonosilko.

Za 850 milijonov dolarjev zlata

so dobile posamezne dežele lani iz rudnikov, manjkajo pa podatki iz dežel vzhodnega bloka

Mednarodni monetarni fond (IMF) je imel nedavno sejo, na kateri je objavil podatke o količini zlata, ki so ga lani dobile iz rudnikov posamezne dežele. Manjkajo samo podatki iz dežel vzhodnega bloka. Vrednost lani pridobljenega zlata je znašala kakih 850 milijonov dolarjev, proti 851 milijonom predlanskim, 827 milijonom leta 1951 in 845 milijonom leta 1950. Vrednost je izračunana na podlagi mednarodne cene zlata, ki znaša 35 dolarjev za unčo.

V Južnoafriški uniji je vrednost zlata lani narasla za 4,2 milijona na 418 milijonov dolarjev. Več zlata kakor predlanskim so lani pridobili tudi v Avstraliji in ZDA, v Kanadi pa manj, in sicer je padla njegova vrednost od 156,5 milijonov dolarjev predlanskim na 142,4 milijonov lani. Več

rudnikov zlata so morali zaradi pomanjkanja delovne sile v Kanadi začasnó zapreti.

Vso količino zlata v rokah vseh držav razen sovjetskega bloka je cenil Mednarodni monetarni fond konec lanskega leta na 35.950.000.000 ameriških dolarjev. Količina zlatega denarja v obtoku pa je lani narasla za kakih 450 milijonov dolarjev, vtem ko je narasla predlanskim samo za 350 milijonov dolarjev, kar je treba delno pripisati sovjetski prodaji zlata deželam Zahodne Evrope v zadnjih mesecih lanskega leta. V ZDA je vrednost zlata padla lani za 1,2 milijardi na 22,1 milijarde dolarjev, v ostalih deželah pa je narasla za 1,6 milijarde na 11,8 milijarde. Bruto zaloga zlata in deviz v vseh deželah razen ZDA so narasle lani za 2,7 milijarde ali 12% na skupnih 25,8 milijarde dolarjev.

ZA DOBRO VOLJO

»Zdaj mi pa še povejte, prosim, kaj koze pravzaprav jedo?«

Hotel VICKI BAUM

ROMAN Sangaj

28

Kurt je preživel prvih šest let svojega življenja v ribiški koči svojega deda in babice, stoječi na položnem griču takoj za sipinami Vzhodnega morja. Njegova mati, Anastazija Dens, je bila prišla kot služkinja v Hamburg, ker ji enolično življenje v Hilligenleiu ni ugajalo. Ko je bila v osmem mesecu nosečnosti, se je vrnila k staršem, rodila v bolnišnici bližnjega okrajnega mesta otroka, ga izročila staršem in se vrnila v Hamburg. Bila je pridna služkinja in imela je štirideset mark mesečne plače. Od tega je naložila vsak mesec petindvajset mark v hranilnico, deset jih je poslala domov za vzdrževanje otroka, pet pa jih je obdržala sama. Heinrich Planke, otrokov oče, je bil delavec v neki tovarni gume in obljubil je, da jo bo poročil, brž ko bosta imela skupaj prihranjenih pet sto mark. Se preden pa se je to zgodilo, je izbruhnila svetovna vojna. Planke je pozabil, da je bil socialni demokrat, in je z velikim navdušenjem odšel na vojno. Ko je prvikrat prišel na dopust, se je poročil z Anastazijo, in odtlej je prejemala del njegove plače. Vzlic temu pa je ostala pri svoji gospodi.

Stari ribičevi v Hilligenleiu so bili sprva ogorčeni nad nezakonskim otrokom. »Sramota pred sosedi,« so dejali. Toda koča najbližjega soseda je bila oddaljena dober kilometer, in dekleta,

ki so hodila v veliko mesto, so navadno dobivala otroke. Ko je Anastazija v okornem pismu naznanila svojo možitev in poslala prvega dvanajst mark namesto desetih, sta začela stara presojeti zadevo kot srečo.

Svet, na katerem so stanovali in sadili krompir, ni bil njihov, marveč del veleposestva Einstam. Vendar pa sta bila hiša in svet oddana ribičevim v dedni zakup tako, da sta bila videti malone kot njihova lastnina. Plačevati so morali petdeset mark zakupnine letno in možki so bili dolžni ob žetvi pomagati na veleposestvu. Dobrih sto let po odpravi tlačanstva so Dreggensovi še zmeraj čutili, da pripadajo veleposestvu. Mladim ljudem, sinovom in hčeram ribičevim na šlezviški obali to ni bilo po volji in odselili so se v mesta, v tovarne.

Kurt je rasel, z ritmično zamolklim šumenjem valov v ušesih in veliko daljo v očeh. Zivel je v veliki, prostorni svobodi. Pogled ni bil nikjer omejen, tu je bilo morje in nobene obale, sipinska trava, ki jo je veter brusil drugo ob drugo. Veliko barje, polno jagod in grenkega vonja po šoti, se je razprostiralo med kočo in vasjo. Hodil je v odrezanih in zakrpanih hlačah svojega deda, se slal o hranil s posnetim, modrikastim mlekom in krompirjem in ni vedel, da so revni, Vtem ko je vsa dežela trpela lakoto, so imeli ribičevi še zmeraj nekaj za pod zobe. Lovili so rakovice in vahnje in nabirali jagode v močvirju, ko pa jim je predla trda, so iskali celo zaničevane gobe, ki jih je raslo po ovčjih pašnikih veleposestva na milijone. Svojega prašiča so bili morali seve na ukaz države zaklati že v prvem letu vojne, čeprav v tem ni bilo nobenega smisla in pameti. Kurtu je bilo šest let, ko je prvikrat pokusil meso. Izpljunil je grizljaj in zajokal, kajti meso je imelo okus in vonj po nečem mrtvem.

Hudo se mu je tožilo po Vzhodnem morju, ko je bilo vojne

konec in ko je nenadoma prispel v Berlin k dvema tujima človekoma, ki sta se imenovala oče in mati. Trajalo je nekaj časa, preden se jima je privadil, kajti govorila sta tuje narečje, ki ga spčetka ni mogel razumeti. Stanovala sta v eni neskončnih vrst hiš, imenovani Keglitzerstrasse; hiša je bila enaka hiši, v vsaki tesna stanovanja za petdeset, šestdeset delavskih družin. Hiše so bile šestnadstropne, vsaka je imela prvo in drugo dvorišče. Na stopnišču prednje hiše so bili pogrnjeni kokosovi tekači, na stopnišču prve dvoriščne hiše linolej, na stopnišču druge pa so bile samo gole lesene stopnice, ki so jih ljudje kmalu obrabili.

Kurt je bridko pogrešal vonj po morju, svobodnem veter in morskem vihar, zgodbe, ki si jih je izmišljal, ko je ležal na obali, pesmi, ki jih je junaško tulil proti pliml. Hodil je okrog in iskalo košček zemlje, toda ob Keglitzerstrasse ga ni bilo. Povsod je ležala zadušena pod asfaltom cestnega tlaka. Ob sedmih zjutraj so zatulile sirene vseh tovarn, možje so stisnili svoj kruh za srajce in očajjali v črnih skupinah s doma. Hiša je dišala po ohrovtu in zopni rumeni kolerabi, po tej kravji krmil, ki so jo med vojno jedli tudi ljudje; tega duha ni bilo več moč pregnati iz sten.

V iskanju zemlje, zraka, rastlin, nečesa, česar ni znal označiti, se je Kurt potepal čedalje dlje v okolico. Ker je bil močnejši, večji in pogumnejši od mestnih otrok, je postal nepričakovano kolovodja fantovske tolpe. Otroci ulice so bili razdeljeni v komuniste in socialne demokrate kakor njihovi očetje. Ravnsali so se, da je bilo veselje in vojne med njimi ni bilo ne konca ne kraja. Kurt je bil socialni demokrat, kakor je bil tudi Heinrich Planke. Postal je velik bojevnik in kričač. Ko je jelo primanjkovati kruha in ko so zaprli pekarnice, je hodil s tolpo, ki je vlamljala in plenila. Ponosno je prinesel domov polovico stare struce, ki jo je bil uplenil. Oče mu je prisolil zausnico in pojedel kruh.